

„Prošel jsem se lesem a stal jsem se vyšším nežli stromy samotné.“

Henry David Thoreau

ÚVODNÍK

Milí přátelé, kolegové a vlastníci lesů, rád bych Vás v tomto úvodníku obeznámil s některými hlavními tématy, která ve SVOL aktuálně řešíme a která se týkají nově připravované legislativy.

Jak víme, naše vláda vstoupila do druhého poločasu a je potřeba se zmínit, zda došlo k naplňování vládního programového prohlášení, které se týkalo lesnického sektoru, popřípadě myslivosti, a předpisů, které podnikání ovlivňují. Hned na začátku musím kvitovat přístup nového ministra zemědělství pana Marka Výborného, který vstoupil na úřad dne 29. června tohoto roku a pro kterého bylo hned od začátku jednou z priorit dokončení novelizace zákona o myslivosti a lesního zákona. S poděkováním musím zhodnotit jeho snahu nalézt mezi zainteresovanými organizacemi kompromisy. Také po vrcholné schůzce zástupců SVOL s ministrem životního prostředí panem Petrem Hladíkem jsme nabyl optimismu, že i tento resort bere novelizaci jako prioritu. Na stole tak máme kvalitní návrh zákona o myslivosti, který posouvá naši myslivost do 21. století, klade důraz na ochranu lesů a na práva vlastníků honebních pozemků, zachovává tradice v myslivosti a nabízí způsob prevence a řešení škod na lesních i zemědělských porostech. Okolnosti spojené s ohromnými škodami v lese i zemědělství a dlouhodobě neudržitelná socialistická myslivost s oporou v současné legislativě vedly naši organizaci ke spojení se v této oblasti s dalšími partnery. Díky úsilí zástupců SVOL a s podporou dalších organizací, se kterými v této oblasti máme podepsané memoranda, jako je Asociace soukromého zemědělství či Český svaz ochránců přírody, jsme prosadili řadu společných návrhů a u řady dalších jsme dosáhli kompromisů. Z pozice místopředsedy SVOL vyjadřuji tomuto návrhu podporu, musíme si však uvědomit, že legislativní proces přijetí tohoto zákona je teprve na začátku.

Další zákon, který je v přípravě a u kterého SVOL podporuje novelizaci, je lesní zákon. Platforma mnoha organizací lesnického sektoru připravila odborný podklad pro návrh zákona, který odráží možnosti způsobu moderního pěstování lesa, který bude odolný vůči klimatickým změnám, zachová jeho ekologické, sociální, ale i hospodářské funkce a úměrnou liberalizaci přenesení větší odpovědnosti, ale i práva na vlastníky lesů. Tento zákon je stále ve fázi přípravy na Ministerstvu zemědělství.

Na straně druhé, zklamáním v lesnickém sektoru je navýšení daně z nemovitostí z pozemků určených k plnění funkcí lesa. Pozemky veřejně přístupné, které plní ekologické funkce pro celou společnost, by naopak měly být od daně osvobozeny.

Drazí kolegové, přeji Vám požehnané Vánoce, šťastný celý nový rok 2024 a úspěch v péči o les!

Richard Podstazký Thonsem
předseda Komory soukromých lesů
a místopředseda SVOL

Konsolidační balíček schválen

Zákon o konsolidaci veřejných rozpočtů schválil 8. listopadu Senát PČR. Prezident zákon podepsal 22. listopadu. Většina změn nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2024.

Balíček mění na šest desítek zákonů a přináší zejména změny daní. Ty se ve svém důsledku dotknou všech – občanů, firem, podnikatelů. Senát ocenil snahu vlády zastavit prohlubování rozpočtových deficitů a považuje konsolidaci veřejných rozpočtů za potřebný krok. Souhlas však nebyl bezvýhradný, protože se nepodařilo vyvrátit všechny obavy, které návrh vzbuzuje. V doprovodném usnesení Senát vyzval příslušná ministerstva, aby v budoucnosti zvažila ochranu energeticky náročného průmyslu, případná opravná opatření u dohod o provedení práce, snížení daňové sazby u balené minerální a kojenecké vody, částečné či úplné zrušení osvobození od daně u zaměstnaneckých zdravotních benefitů, případnou revizi daňové úpravy příspěvků na stravování, nerušení daňové slevy na poplatníka u osob pečujících a držitelů ZTP/P a uvolnění omezení, která zákon klade na méně rizikové alternativy kouření.

Způsob zveřejnění návrhu konsolidačního balíčku v květnu 2023, možnost uplatnit připomínky nejpozději do pěti pracovních dnů a poté jednání s dotčenými stranami během následujících měsíců možná mnohým připomněly vyjádření Karla Čapka z roku 1925: „Vede-li inženýr dráhu, nevede ji přes vrchol hory, nýbrž oklikou po jejím

úpatí. Tato oklika není kompromis mezi přímostí tratě a výškou hory, je to prostě velmi přesné počítání se skutečnými fakty. V politice se však nepracuje inženýrsky: udělá se projekt a čeká se, s jakými překážkami se setká, a teprve potom se handluje o nějakou tu okliku...“

První novelizace zákona o dani z nemovitých věcí byla spuštěna ještě před úsporným balíčkem v prosinci 2022. Vypořádání připomínek bylo ukončeno v květnu 2023. V rámci této novely se nám podařilo společně s Asociací

soukromého zemědělství prosadit osvobození od daně u lesních cest (s účinností od 1. ledna 2025). Našemu požadavku na osvobození všech ostatních ploch, na kterých se vyskytuje zeleň nebo přírodní prvky, tedy i jiné než evidované krajinné prvky, bylo vyhověno jen částečně – osvobození je možné u ostatní plochy s využitím neplodná půda, zamokřená plocha, mez, stráž, zeleň, jiná plocha, jestliže tak obec stanoví závaznou vyhláškou (účinnost této změny je od 1. ledna 2024). Pak přišel na řadu úsporný balíček a nové návrhy na úpravu zákona o dani z nemovitých věcí. V následujícím legislativním procesu bylo projednávání obou novel sloučeno.

Při projednávání návrhu úsporného balíčku se SVOL od počátku zaměřil na dvě priority, a to zrušení inflačního a místního koeficientu násobně navyšujících daní z nemovitých věcí z lesních pozemků a finanční zajištění národních podpor do lesů.

SVOL podal proti navýšení daně z nemovitých věcí z hospodářských lesů na Ministerstvo financí zásadní připomínku a následně absolvoval řadu jednání na různých úrovních naší politické scény. Ministerstvo náš návrh odmítalo s mnohdy až absurdními argumenty – s tím, že návštěvnost lesů se děje primárně skrze lesní cesty, které budou osvobozeny, že

» pokračování na str. 2 »

Foto: Unsplash

Rozpočet na rok 2024

Třetí čtení návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2024 v Poslanecké sněmovně je takzvaně na spadnutí. V kapitole Ministerstva zemědělství je navrženo 2,5 mld. korun, což je o 1 mld. méně než pro rok letošní. Návrh počítá s převodem 1,1 mld. z Národního plánu obnovy na podporu lesního hospodářství (titul B) a 1 ml. Kč na výdaje podle směrnice o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

SVOL jednoznačně vítá doporučení Zemědělského výboru, aby Poslanecká sněmovna přijala doprovodné usnesení, které žádá vládu, aby v průběhu roku 2024 dále posilovala rozpočtovou kapitolu resortu za účelem financování opatření realizovaných v souvislosti s klimatickou změnou.

Adaptace na klimatickou změnu

je pro majitele lesů a lesníky velkou výzvou. V jejich úsilí by jim měl pomoci nový program na podporu adaptace lesních ekosystémů na klimatickou změnu, který 23. října schválila Evropská komise. Nastavení programu bylo předmětem velké kritiky ze strany SVOL, po opakovaných jednáních s vedením a pracovníky ministerstva se po-

DOPORUČENÍ PRO ŽADATELE O PŘÍSPĚVKY NA HOSPODAŘENÍ V LESÍCH

- Pro efektivnější vyplácení finančních příspěvků podávat samostatné žádosti o příspěvek B (obnova, zajištění a výchova lesních porostů) – jsou financovány z jiných zdrojů, než je státní rozpočet (v současnosti z Národního plánu obnovy).
- Případné požadavky na příspěvek D (šetrné technologie při hospodaření v lesích) nebo na příspěvek I (ochrana lesa) uvádět souhrnně do další žádosti – jsou financovány ze státního rozpočtu.
- Rozdělené žádosti je možné krajskému úřadu podat současně (v rámci jednoho podání).
- Od 2. 11. 2023 je povinné doplnění dodavatelů pěstebních prací u všech žádostí těch subjektů, které na dosavadní výzvu k doplnění dodavatelů nereagovaly – jinak nebude možné podat nové ohlášení ani žádost.

Zdroj: MZe

dařilo řadu zásadních připomínek zohlednit. Nebyl by to dobrý signál, a nejen pro vlastníky lesů, kdyby nyní Česká republika nedokázala

program, který podpoří budoucnost a zdraví našich lesů, finančně zajistit.

27. 11. 2023, Ing. Marie Růžková

Konsolidační balíček schválen

pokračování ze str. 1

vlastník lesa je oprávněn obecné užívání lesa omezit např. oplocením lesních školek, nebo vyloučit či omezit vstup do lesa za účelem jeho ochrany nebo bezpečnosti či zdraví osob opatřením obecné povahy na dobu až tří měsíců apod.

„Lesy, i hospodářské, poskytují společnosti řadu ekosystémových služeb a jsou veřejnosti přístupné. Navýšení daňové povinnosti z hospodářských lesů proto považujeme za nevyvážené a nespravedlivé. Navíc z hlediska konsolidace veřejných rozpočtů ne příliš účinné. Na tom jsme se shodli s mnoha zákonodárci. Výběr daně z hospodářských lesů činil v předchozích letech cca 165 miliard korun, což je necelé 1,5 % z celkového výběru daně ze všech nemovitých věcí. Významný negativní dopad to však bude mít na dotčené vlastníky lesů, kteří jsou plátcí i ostatních zvyšujících se daní,“ připomíná předseda SVOL Jiří Svoboda.

Vláda nakonec ustoupila od původního návrhu a obcím ponechala i nadále 100 % výnosu z daně

z nemovitosti, a to výměnou za snížení obecních příjmů ze sdílených daní v rámci rozpočtového určení daní. To byl i způsob, který jsme při jednáních navrhovali, aby obce při osvobození hospodářských lesů od daně nepřišly o své příjmy.

„Mrzí nás, že vláda nevyužila tuto příležitost, ale budeme o tuto změnu usilovat i nadále,“ dodává předseda SVOL. „Loni si veřejnost odnesla z lesů 39 tisíc tun plodů v hodnotě téměř osm miliard korun. To by mělo být důvodem pro spravedlivou kompenzaci vlastníkům lesů za veřejné užívání jejich majetku i formou osvobození od daně z nemovitých věcí z hospodářských lesů, nikoliv ke zvyšování této daně. Do budoucna je pak nutné najít koncepční řešení kompenzací za poskytování mimoprodukčních funkcí lesa celé společnosti. Je to ostatně i součástí Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035 a strategie EU v oblasti lesnictví do roku 2030“.

Ing. Marie Růžková, tajemnice SVOL

PGRLF STANOVIL VÝŠE PODPORY POJISTNÝCH PROGRAMŮ V LESNICTVÍ PRO ROK 2023

- 50 % uhrazeného pojistného v rámci programu podpory pojištění lesních školek
- 50 % uhrazeného pojistného v rámci programu pojištění lesních porostů
- Příjem žádostí do dalšího kola bude zahájen od 1. ledna 2024 a ukončen 31. října 2024, u programu Pojištění produkce lesních školek v období 1. srpna 2024 do 1. listopadu 2024. Pojistné na příslušný rok nesmí být uhrazeno před podáním žádosti.

Podrobnosti: www.pgrlf.cz

HARMONOGRAM PŘÍJMU ŽÁDOSTÍ STRATEGICKÉHO PLÁNU SZP – LESNICKÉ INTERVENCE

- 25.70 – Zalesňování zemědělské půdy – péče o založený porost – 30. 11. 2023 ŽOZ, 15. 5. 2024 ŽOD
- 26.70 – Péče o založený agrolesnický systém – 30. 11. 2023 ŽOZ, 15. 5. 2024 ŽOD
- 29.70 – Lesnicko-environmentální platby – Biodiverzita – 15. 5. 2024
- 30.70 – Lesnicko-environmentální platby – Genofond – 15. 5. 2024
- 35.73 – Technologické investice v lesním hospodářství – jarní kolo/duben 2024
- 36.73 – Investice do lesnické infrastruktury – jarní kolo/duben 2024
- 38.73 – Investice do obnovy kalamitních ploch – podzimní kolo/od 21. 11. 2023, 8.00 hodin do 12. 12. 2023 18.00 hodin
- 39.73 – Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin – podzimní kolo/ od 21. 11. 2023 8.00 hodin do 12. 12. 2023 18.00 hodin
- 40.73 – Vodohospodářská opatření v lesích – jarní kolo/duben 2024
- 41.73 – Zalesňování zemědělské půdy – založení porostu – 30. 9. 2023, 15. 5. 2024 ohlášení, 30. 11. 2024 ŽOD
- 42.73 – Založení agrolesnického systému – 30. 9. 2023, 15. 5. 2024 ohlášení, 30. 11. ŽOD
- 43.73 – Neproduktivní investice v lesích – jarní kolo/duben 2024
- 44.73 – Přeměna porostů náhradních dřevin – jarní kolo/duben 2024
- ŽOZ – žádost o zařazení
- ŽOD – žádost o dotaci

Podrobnosti: <https://eagri.cz/public/portal/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027>

Vyjádření osobností z oblasti lesnického výzkumu, lesnické praxe a lesnického školství ke kampani Greenpeace „Zachraňme staré lesy“

Organizace Greenpeace před několika měsíci spustila kampaň „Zastavme kácení“, ve které protestuje proti kácení starých lesů. Ke kampani se nyní vyjádřily osobnosti z oblasti lesnického výzkumu, lesnické praxe, i lesnického školství. Svůj postoj zaslaly Ministerstvu zemědělství a Lesům ČR.

Podle Greenpeace Česko selhává v ochraně starých lesů. Organizace spustila na jaře kampaň Nekacejte.cz, kde mohou lidé podepisovat výzvu za větší ochranu lesů starších 120 let.

S kampaní a informacemi zveřejněnými v kampani ale nesouhlasí republikový výbor SVOL v čele se svým předsedou a další osobnosti z oblasti lesnického výzkumu, lesnické praxe, i lesnického školství. V dopise adresovanému ministru zemědělství, vrchnímu řediteli sekce lesního hospodářství a generálnímu řediteli LČR zaslaly důvody, proč se s kampaní Greenpeace neztotožňují. Dopis podepsaly tyto osobnosti:

- doc. Ing. Vít Šrámek, Ph.D., ředitel Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i
- Ing. Jaroslav Kubišta, Ph.D., ředitel Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem
- prof. Ing. Vilém Podrázský, Ph.D., místopředseda České akademie zemědělských věd, předseda odboru lesního hospodářství ČZV
- Ing. Pavel Drašík, předseda Republikového výboru České lesnické společnosti, z. s.
- doc. Ing. Emil Cienciala, Ph.D., IFER – Ústav pro výzkum lesních ekosystémů, vedoucí sekce Věda a výzkum
- prof. RNDr. Ing. Michal V. Marek, DrSc., dr.h.c., ředitel Ústavu výzkumu globální změny AV ČR v. v. i.

- Ing. Jiří Svoboda, předseda SVOL
- Ing. Milan Hron, předseda Pro Silva Bohemica
- Prof. Ing. Róbert Marušák, Ph.D., děkan Fakulty lesnické a dřevařské ČZU
- Ing. Bc. Radka Stolariková, Ph.D., ředitelka Střední lesnické školy Žlutice
- Ing. Miloš Pochobradský, ředitel České lesnické akademie Trutnov
- Ing. Lukáš Kandler, ředitel Střední lesnické školy Hranice
- PhDr. Michal Grus, ředitel Lesnické školy v Písku

Vyjádření ke kampani Greenpeace

Organizace Greenpeace před několika měsíci spustila kampaň „Zastavme kácení“ ve které protestuje proti „Kácení starých lesů“. Poukazuje na nízké zastoupení starých lesů v České republice, vysokou hodnotu lesů starších 120 let a jejich nedostatečnou ochranu. Přestože chápeme obavy o budoucnost našich lesů, zejména v kontextu změny klimatu, a vnímáme ohrožení biodiverzity v globálním měřítku, nemůžeme se s kampaní a informacemi zveřejněnými v rámci výzvy ztotožnit, a to z následujících důvodů:

1. Předně se jedná o samotné vymezení předmětu této výzvy.

a) Souhlasíme s tím, že je na místě chránit vybrané „staré lesní

porosty“ s ohledem na jejich funkci, zejména v oblasti biodiverzity. Ovšem vymezení těchto porostů jako všech porostů s věkem nad 120 let se nám jeví jako hrubě šablonovitě a neodpovídající druhé pestrosti našich lesů. Některé naše dřeviny jsou ve věku 120 let teprve na začátku své zralosti a v žádném případě o nich nelze mluvit jako o „starých“.

b) Výzva se mimo jiné odkazuje na Lesní strategii EU do roku 2030, která ovšem používá termín „Old growth forests“ popsany v oficiálním překladu jako „přírodní lesní porosty“, tedy lokality blízké přírodním lesům a pralesům s pestrou druhovou věkovou i prostorovou strukturou (zde). Přesná definice těchto lesů zatím neexistuje, ale jistě nebude stačit stáří porostů jako jediné kritérium. Jistě tím nejsou míněny všechny dospělé, či přestálé monokultury smrku, buku, nebo jakékoliv jiné dřeviny.

2. Výzva požaduje zákaz těžby v porostech nad 120 let, který považujeme za nemístný.

a) Paušální zákaz těžeb v porostech nad 120 let je velmi široký a zahrnuje i porosty, které jsou v produkčním optimu a dřevo z nich získané slouží jako obnovitelná surovina s nezastupitelným významem ve směřování k bezuhlíkaté ekonomice ať již jako náhrada fosilních paliv a produktů s vysokou uhlíkovou stopou (beton, ocel, plasty), nebo pro zvýšení ukládání uhlíku při budování cirkulární ekonomiky založené na kaskádovém využití produktů ze dřeva.

b) Velká část lesních porostů nad 120 let je stejnověkého a monokulturního charakteru. Tyto porosty mohou v řadě případů představovat významné riziko z pohledu zdravotního stavu (viz [tento odkaz](#)) a je naprosto namístě je citlivým způsobem obnovovat – například formou clonných sečí podporujících přirozené zmlazení. Existují způsoby, jak hospodařením směřovat k bohaté strukturovaným porostům. Zanedbání obnovy může vést i k plošnému rozpadu přestálých monokulturních porostů.

3. Lesů nad 120 let podle výzvy ubývá, s čímž nesouhlasíme.

a) Plocha porostů starších 120 let neustále narůstá, v roce 2021 byla třikrát vyšší než v šedesátých či sedmdesátých letech minulého století, v současnosti jejich plocha dosahuje více než 235 tisíc hektarů (viz [Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství ČR v r. 2021](#), str. 58-60). České lesy stárnou, což vidíme spíše jako problém z důvodů uvedených v bodě 2. Pro zajímavost lze říci, že u skutečně cenných přírodě blízkých porostů nelze věk uvést – zahrnují totiž jedince všech věkových tříd a naplňují potřebnou pestrost druhovou, věkovou i prostorovou. Takové porosty se do věkových statistik nepromítají.

4. Výzva zmiňuje, že jen zlomek lesů nad 120 let je chráněný, s čímž nesouhlasíme.

a) Podrobná analýza ukazuje, že 58 % porostů nad 120 let věku se nachází v některém režimu ochrany, ať již ve zvláště chráněných územích nebo územích Natu-

ra 2000 (případně jejich kombinaci - viz [odkaz](#)).

b) Celková rozloha přirozených lesů s nejcennějšími ekosystémy se v České republice odhaduje na 37,3 tisíce hektarů a naproti většina z nich je v současné době součástí zvláště chráněných území (36,8 tis. ha viz [odkaz](#), str. 117). Podrobná analýza ukazuje, že 38 % ze všech našich lesů leží ve zvláště chráněných územích, nebo v lokalitách Natura 2000 (viz [odkaz](#)).

Kampaň Greenpeace se pohoršuje nad využitím dřeva jako paliva či v papírenském průmyslu. Jsme přesvědčení, že u méně kvalitní suroviny, například z přestálých porostů, je toto zpracování zcela relevantní. Tím nijak nezpochybneme potřebu ponechávání přiměřeného množství dřeva v lesních porostech k zetlení, což vyplývá i z Lesního zákona (289/1995 Sb, §33).

Nejsme zastánci velkoplošných těžeb v přestálých lesních porostech. Domníváme se však, že jejich citlivá obnova je zcela racionálním a oprávněným postupem, který může ekologickou hodnotu ekosystému a jejich stabilitu spíše zvýšit a zabránit potenciálnímu nekontrolovanému rozvratu. K tomu ostatně již v řadě případů starých smrkových monokultur došlo v průběhu kúrovcové kalamity. Diskuse o lesnických postupech a směřování lesního hospodářství do budoucna je zcela legitimní, neměla by však postrádat alespoň základy odbornosti a používání férových a ověřených argumentů. (red)

Ing. Vladimír Blahuta: Města bez stromů a zeleně nemohou existovat

Na postu ředitele společnosti Ostravské městské lesy a zeleň, s. r. o., stojí Ing. Vladimír Blahuta od roku 2008. Patnáct let práce celého kolektivu pod jeho vedením oceňuje především veřejnost. Protože Ostravské městské lesy jsou z pohledu péče o lesní majetek výjimečné. „Daleko více než přímo hospodaření v lese, nás vytěžují projekty související s mimoprodukčními funkcemi lesa, zejména s funkcí rekreační. Velkou kapitolou je údržba veřejné zeleně na pozemcích ve vlastnictví statutárního města Ostravy a jednotlivých městských obvodů, provozujeme pilnici a stolárnu ve Staré Bělé. Seznam našich činností je dlouhý,“ říká Vladimír Blahuta.

Než se blíže podíváme na Bělský les, který je srdcem Ostravských městských lesů, pojďme si připomenout některé významné projekty v rámci města. Které byste jmenoval jako nejzásadnější?

Jsou jich desítky, takže je to opravdu těžké. Stojíme například za vzhledem Sokolské třídy, parkem U Káňů, revitalizací ulice Hvězdná, vybudovali jsme Oherův běžecký okruh v Porubském lese, velmi pozitivní zpětnou vazbu máme na úpravu řeky Ostravice, úpravu areálu bývalého koupaliště Radvanice, několik etap mají práce na Masarykově náměstí a dalo by se dlouho pokračovat. Velkou výhodou je přitom naše zmíněná stolárna ve Staré Bělé, protože veškerou dřevařskou výrobu jako jsou lavičky, chodníky, prolézačky a tak dále, zvládáme sami.

Nepochybně se shodneme na důležitosti zeleně ve městech.

Zeleň město ochlazuje, na to jsou vědecké studie a já jsem upřímně rád, že ačkoli se vedení města za ta léta samozřejmě měnilo, vždy tady zůstala vůle nejen udržet, ale dále rozšiřovat procento zelených ploch ve městě a okolí. Konceptní práce s městskou zelení je naprosto zásadní pro to, abychom se dokázali vyrovnat s dopady klimatické změny – přinášející mimo jiné spalující horka. Jsem rád, že se to tedy daří. Představa Ostravy jako „černého“ města, ve kterém se nedá dýchat a na strom v něm nenarazíš, to je už opravdu přežití. Často jsou

lidé, kteří sem přijdou poprvé, upřímně překvapení, kam jsme se posunuli.

Právě takové překvapení může čekat na návštěvníky městského obvodu Ostrava-jih, kde se nachází Bělský les. 160 ha v katastru Staré Bělé a Výškovic, doslova les mezi sídlišti.

Ano, to by se dalo označit možná i za raritu. Kolem paneláky a na jednu jste v lese, místní lidé si to nemohou vynachválit a dovedete si určitě představit, jak intenzivně je Bělský les využíván veřejností. My se snažíme neustále posouvat vpřed, nabízet nové možnosti využití a dále „Bělák“, jak se mu tady říká, zvelebovat. Rozsáhlých úprav máme za sebou opravdu hodně, a tak zmíním možná ty nejčerstvější. Pokračujeme v práci na projektech Cesta vody a Park nad rybníkem. Cestu vody jsme otevřeli pro

veřejnost v září, vznikly a dále vznikají nové povalové vyvýšené chodníky, trojice oválných platů a dva dřevěné mostky přes meandrující potok. Pod Kolibou vznikly Priesnitzovy lázně s hmatovým chodníkem s různými povrchy, postavili jsme sedmimetrovou dřevěnou sochu obra, u kapličky Panny Marie Lurdské upravujeme terén včetně koryta potoka, v okolí Malé studánky a lesní stezky pod školou

budeme realizovat amfiteátr, hotoví bychom měli být v příštím roce. K Cestě vody patří i vlastní naučná trasa, poukazující na naprosto nezastupitelnou funkci lesa pro úspěšné hospodaření s vodou.

Edukace veřejnosti – od malých po velké – patří mezi významné činnosti Ostravských městských lesů. Jaký rozsah si máme představit?

V průběhu roku stovky akcí lesní pedagogiky, kdy nepřicházejí zdaleka pouze školy, ale také další zájemci například z okruhu seniorských organizací atd. Ročně jsme zhruba na čísle tři tisíce žáků základních škol, od roku 2002, kdy jsme s projektem začali, už jsme o lesu a jeho důležitosti mluvili s padesáti tisíci dětmi. A protože tato aktivita narůstá a je o ni velký zájem, začalo nám být v současných prostorách těsně a plánujeme stavbu nové Lesní školy. Pro veřejnost také dvacet let organizujeme oblíbený Festival dřeva, který je největší akcí svého druhu v Moravskoslezském kraji.

TIP NA VÝLET

Návštěvníky bych pozval do Bobrovnického lesa. Tento les tvoří největší ucelený komplex lesních porostů v majetku statutárního města Ostravy, rozprostírající se mezi Hošťálkovicemi a Hlučínem. Naprosto se odlišuje od ostatních lesních komplexů v majetku města. Jedná se o území velmi členité. Lesní komplex Bobrovníky je tvořen porosty s pestrými směsícemi lesních dřevin. Nádhernou scénérii tohoto území dotvářejí porosty prudce se svažující k řece Opavě. Pokud návštěvníkům nevedí pěší túry náročným terénem, tak všude doporučuji procházku tímto krásným okolím Ostravy. Musím říct, že Bobrovnický les, který jsem Vám ve zkratce popsal, patří i v mém případě k nejoblíbenějším místům okolí Ostravy. Těch důvodů proč, je více, ale jako lesník musím říci, že při pohledu na nově založené lesní porosty v tomto lesním komplexu, které zdárně odolávají všem nepříznivým vlivům, můžeme nejlépe pozorovat zdařilou práci revírníků městské společnosti, na kterou jsme patřičně hrdí.

Foto: Ostravské městské lesy a zeleň 3x

Realizace, které zpřijemňují život obyvatelům Ostravy.

Jak se utvářel váš vztah k profesi lesníka? Co rozhodlo při výběru povolání?

Otec byl lesník, bydleli jsme na hájovně v Beskydech, pod Ondřejníkem. Často jsem chodil s otcem do lesa, a to již od mládí, později také s kamarády na brigády na zdejší polesí. Jako kluk vyrůstající každodenně v tomto prostředí jsem si ani neuměl představit, že bych měl být něčím jiným než lesníkem po tátovi. Měl jsem to štěstí, že jsem po absolvování Vysoké školy zemědělské, fakulty lesního inženýrství v Brně, dostal možnost pracovat v místě svého bydliště, a to jako technik na zdejší polesí v Kozlovicích, patřící tehdy pod Lesní závod Frenštát pod Radhoštěm. Později, když jsem se oženil, jsem nastoupil do zaměstnání na Lesní závod Frýdek-Místek, kde jsem prošel celou řadou funkcí od technologa lesního závodu, přes vedoucího provozu až po funkci hlavního inženýra. Po transformaci lesního hospodářství jsem se rozhodl pro práci u akciové společnosti Lesy Frýdek-Místek, kde jsem zastával post jednoho z ředitelů divizí. Tato společnost se později, a to po fúzi regionálních akciových společností v roce 2002, stala součástí společnosti CE WOOD. V roce 2003, v souvislosti s řadou personálních změn u státního podniku LČR, mi byla nabídnuta funkce výrobního ředitele, kterou jsem tehdy přijal. U státního podniku jsem taktéž krátkou dobu zastával funkci generálního ředitele. V roce 2006 jsem byl z funkce odvolán tehdejšími ministrem zemědělství. Po krátké registraci na úřadu práce jsem se v roce 2008 přihlásil do výběrového řízení na funkci ředitele Ostravských městských lesů. Ve výběrovém řízení jsem tehdy uspěl. Jsem velice rád za důvěru, které se mi tehdy dostalo ze strany vedení statutárního města Ostravy, vést tuto městskou společnost a její zaměstnance.

**Jana Divišová,
PR a komunikace SVOL**

Legislativa připravovaná na úrovni EU

Příval návrhů evropských předpisů, které souvisejí s hospodařením v lesích, pokračuje. Vzhledem k dynamicky se měnícím klimatickým podmínkám má řada impulsů z EU dobrý směr. Je však nutné sledovat, aby praktická realizace těchto iniciativ nevedla ke zbytečnému omezování vlastníků lesů, nárůstu byrokracie a nákladů.

Vědecká komunita se shodne na jednom: budoucí vývoj a změny lze předvídat pouze v omezené míře a vyžadují široké spektrum řešení, ne jedno univerzální, které bude vyhovovat všem. Velmi významná je proto spolupráce SVOL s partnerskými organizacemi vlastníků lesů v Bruselu, ale i komunikace s národními orgány.

Lesnictví se stává klíčovým průřezovým tématem ve světle ochrany přírody a zmírňování a přizpůsobování se změně klimatu. Tato oblast je zahrnuta v legislativních návrzích Evropské komise v oblastech spadajících nejen do působnosti GR pro zemědělství a rozvoj venkova, ale také GR pro životní prostředí, GR pro zdraví a bezpečnost potravin a GR pro klima. Vzhledem k horizontálnímu překrývání mnoha návrhů souvisejících s lesnictvím se tyto dokumenty často primárně neprojednávají v Radě pro zemědělství a rybolov, ale především v Radě pro životní prostředí nebo dokonce v Radě pro dopravu, telekomunikace a energetiku. Vítejme proto, že česká delegace na říjnovém zasedání Rady AGRIFISH předložila usnesení ministrů odpovědných za zemědělství Visegrádské čtyřky, které vyzývá k posílení role Rady,

její Pracovní skupiny pro lesnictví a Stálého lesnického výboru, odmítnutí snahy o zařazení problematiky lesnictví do sdílené pravomoci a zachování subsidiarity.

Nařízení o obnově přírody

O přípravě nařízení jsme informovali ve Zpravodaji č.48/2023. Na plénu Evropského parlamentu 12. července se podařilo dosáhnout některých významných změn oproti návrhu, který předložila Evropská komise. Toto znění odpovídalo obecnému postoji Rady a promítly se v něm zásadní podmínky evropských vlastníků lesů. 9. listopadu bylo dosaženo kompromisu mezi Komisí, Radou a Parlamentem. Do roku 2030 by tak měly být pro realizaci opatření upřednostňovány lokality Natura 2000, po roce 2030 by se nařízení týkalo všech příslušných stanovišť. Opatření k obnově musí být do roku 2050 zavedena alespoň na 90 % stanovišť ve špatném stavu. Pokud jde o zemědělské ekosystémy, povinnosti obnovy se posunuly směrem k přístupu orientovanému na úsilí, ne na výsledek – musí být zavedena opatření, aby nedocházelo k významnému znehodnocování oblastí v dobrém stavu. Sto-

jící a ležící mrtvé dřevo bylo sice přesunuto mezi volitelné ukazatele lesních ekosystémů, ale namísto výběru 3 z 5 ukazatelů, jak chtěly v obecném přístupu Rada i EP, dohoda požaduje vybírat 6 ze 7 ukazatelů. Jediným povinným ukazatelem je index běžného lesního ptactva, volitelné ukazatele jsou: odumřelé dřevo, ležící mrtvé dřevo, podíl lesů s nerovnoměrnou věkovou strukturou, propojení lesů, zásoby organického uhlíku, podíl lesů, v nichž převažují původní druhy dřevin, druhová rozmanitost stromů. Nenaplnění rostoucího trendu indikátorů je omezeno pouze na „přímé příčiny související se změnou klimatu“. Dopady nařízení na zemědělství, lesnictví a rybolov budou vyhodnoceny do konce roku 2033, poté budou případně cíle obnovy pro roky 2040 a 2050 aktualizovány. Pokud by nastaly nějaké „nepředvídatelné, výjimečné a nevyprovokované“ události ovlivňující zajišťování potravin, může Komise uplatňování zákona pozastavit.

Prozatímní dohoda musí být formálně schválena. Plenární schůze Evropského parlamentu se očekává v polovině prosince.

Nařízení o monitorování lesů EU a reporting

Cílem této iniciativy je vyvinout celoevropský rámec pro monitorování lesů a reporting, který poskytuje otevřený přístup k podrobným, přesným, pravidelným a včasným

informacím o stavu a hospodaření v lesích v EU, produktech a ekosystémových službách, které lesy poskytují. Návrh zveřejnila Komise 22. listopadu. SVOL se zapojil do veřejné konzultace k navrhovanému legislativnímu rámci. Jsme přesvědčeni, že se jedná o ambiciózní projekt, který lze nahradit efektivnějšími způsoby komunikace a posílením úzké vazby se stávajícím vnitrostátním a mezinárodním monitorováním lesů. Velkou obavou vlastníků soukromých lesů v Evropě je další administrativní zátěž, využívání získaných informací pro jejich stále větší regulaci, veřejná přístupnost dat a jejich možné zneužití.

Certifikace ukládání uhlíku

21. listopadu Evropský parlament schválil návrh certifikačního rámce EU pro ukládání uhlíku.

Poslanci se zasazovali o odlišnou kategorizaci metod ukládání uhlíku vzhledem k různé povaze činností, které k jeho ukládání vedou. Shodli se na tom, že tato regulace by měla dohlížet na proces ověřených jednotek uhlíku na dobrovolném trhu a měla by existovat jasná diferenciací mezi jednotkami pohlcování uhlíku, jednotkami uhlíkového hospodaření v zemědělství, jednotkami snižování emisí v zemědělství a jednotkami ukládání uhlíku v produktech.

Byl také zamítnut pozměňovací návrh na realizaci studie proveditelnosti k začlenění odstraňování uhlíku do systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS) a odstranění uhlíkových kompenzací z návrhu. Jednání v rámci dialogu mají být zahájena ještě před Vánocemi.

Ing. Marie Růžková

Inzerce

Lesní a krajinné dřeviny

ŠKOLKY MONTANO

30 let
na trhu
2023

Obalovaný sadební materiál • Prostokořenný sadební materiál • Původní druhy keřů • Odrostky listnatých dřevin

Mobil: +420 731 456 588, +420 739 063 310, +420 739 062 800
E-mail: odbyt@skolky-montano.cz

www.skolky-montano.cz

Novela zákona o myslivosti v meziresortu

Ministerstvo zemědělství postoupilo do meziresortního připomínkového řízení dlouho očekávaný návrh novely zákona o myslivosti.

Za SVOL se na přípravě změn zákona podíleli v pracovní skupině ministerstva předseda SVOL Jiří Svoboda, předseda Komory soukromých lesů Richard Podstatzký a místopředseda Komory církevních lesů Arnošt Buček.

Hlavní navrhované změny:

- nová definice myslivosti,
- plán mysliveckého hospodaření v honitbě se bude sestavovat podle škod na základě posouzení stavu lesa, které bude provádět pověřená osoba (Ústav pro hospodářskou úpravu lesů),
- zrušení normovaných stavů zvěře a ponechání pouze minimálních stavů zvěře; minimální stav jelena siky lze stanovit pouze v oborách, pro sici zvěř nebude možné stanovit oblast chovu,
- vymezení konkrétních cílů omezení hospodaření v honitbě, možnost vyhlášení opatření obecné povahy MZe, MŽP (v národních parcích),
- vstup do obor – držitel honitby rozhodne o zpřístupnění

(podmínky budou uvedeny v návštěvním řádu) a znepřístupnění; vstup nelze omezit nebo znemožnit z vůle držitele minimálně v období stanoveném vyhláškou,

- snížení minimální výměry všech honiteb na 250 hektarů (s výjimkou Vojenských lesů a statků),
- zavedení povolenky pro lesnický nebo zemědělsky hospodařící osoby na honebních pozemcích o výměře min. 30 ha (pro lov prasete divokého, jelena siky, u ostatní spárkaté zvěře pouze mláďat a samic), v případě získání povolenky bude ztráta nároku na náhradu škody zvěří,
- možnost vstupování vlastníků honebních pozemků do honebního společenstva bez schvalování valnou hromadou,
- zrušení povinnosti členů honebního společenstva ručit celým svým majetkem,
- úprava hlasovacího práva vlastníků podle metrů čtverečních výměry honebních pozemků,

PŘEDPOKLÁDANÝ HARMONOGRAM PROJEKOVÁNÍ NOVELY:

- vypořádání připomínek v meziresortu – do poloviny ledna 2024
- projednání na vládě – v polovině února 2024
- projednání v Poslanecké sněmovně – do letních prázdnin
- projednání v Senátu – na podzim 2024
- účinnost většiny změn od 1. ledna 2025, digitalizace o dva roky později
- vypuštění některých zakázaných způsobů lovu za účelem maximalizace efektivity lovu a k redukci výčtu druhů zvěře o chráněné druhy savců a ptáků, o jejichž případné regulaci bude rozhodovat orgán ochrany přírody. Prioritně bude regulací (např. u bobra či kormorána) pověřen uživatel honitby a až následně i další osoby,
- ruší se povinnost doprovodu uživatele honitby v případě poplatkového lovu,
- posílení pravomocí orgánů státní správy myslivosti, včetně personálního posílení (na každé obci s rozšířenou působností jeden úředník na plný úvazek),
- uložená zvěř bude nově evidována v systému kombinací fy-

zického označení kusu plombou a nahráním fotografií uloveného kusu, které budou nahrávány do Informačního systému evidence myslivosti (ISEM), nebudou již papírové výkazy a hlášení, omezení množství sledovaných údajů, systém bude využíván také pro vydávání loveckých lístků.

„O novelizaci mysliveckého zákona, která povede k posílení práv vlastníků půdy a lesů a snížení škod zvěří na lesních porostech, SVOL dlouhodobě usiluje od roku 2008. O její potřebě není pochyb. V minulosti sice několik takových pokusů proběhlo, ale nepodařilo se je dotáhnout do zdárného konce. Přivítali jsme, že současně vedení ministerstva předložilo jasnou vizi a konkrétní návrhy na změnu. Návrh novely, který byl postoupen do meziresortu, sice není bez chyb, ale většinově odpovídá dlouhodobému postoji SVOL, a proto jej podporujeme. K vyřešení úzkých míst nového způsobu stanovování plánu odlovu podle stavu honitby a Informačního systému evidence myslivosti, které mají nabýt účinnosti 1. ledna 2027, se nám společně nabízí vhodný časový prostor“, uvádí předseda SVOL Jiří Svoboda.

Ing. Marie Růžková

Novela „škodní“ vyhlášky

S odkazem na usnesení celostátní konference požádal předseda SVOL na začátku května vrchního ředitele sekce Ministerstva zemědělství Patrika Mlynáře o zahájení prací na novelizaci vyhlášky s ohledem na mimořádnou inflaci v oboru. Iniciativa SVOL byla podpořena usnesením Zemědělského výboru z října 2022 s výzvou, aby ministr zemědělství nechal novelizovat předmětnou vyhlášku tak, aby výše škod odpovídaly aktuálním cenám sadebního materiálu a prováděné ochraně. Na základě žádosti MZe shromáždil SVOL údaje o nákladech jednotlivých činnostech ze 40 lesních majetků s výměrou nad 1000 ha, anonymizovaná data byla použita jako východisko pro aktualizaci vstupních hodnot vyhlášky. Výsledky práce byly prezentovány zástupcům SVOL 2. října. K předloženému návrhu nemá SVOL připomínky. Jedná se o technickou novelu, předpokládá se, že bude přijata do konce roku s účinností od 1. ledna 2024. Rozsáhlejší novela vyhlášky bude možná až po novelizaci lesního zákona, se kterou se počítá v příštím roce.

Pohár předsedy SVOL putoval do Prachatic

Střelecká soutěž „Přebory SVOL v loveckém pětiboji o putovní pohár předsedy SVOL“ se konala letos již po osmadvacáté. Vítězem se stal Bedřich Jonáš z Městských lesů Prachatic, který nastřílel celkem 440 bodů. Děkujeme našemu členovi Lesy města Písku za perfektní organizaci akce. V ní samozřejmě nejde zdaleka pouze o sportovní výkon. Ještě daleko cennější je setkání a vzájemná výměna zkušeností.

Den Českého lesa byl věnován umění v krajině

Už patnáctý ročník akce pro veřejnost Den Českého lesa, který se konal 9. září v Železně u Bělé nad Radbuzou, byl letos zasvěcen tzv. „land artu“ tedy umění v krajině.

SVOL je tradičním partnerem akce, mezi pořadateli je několik jeho členů: Bělá nad Radbuzou, Kolowratovy lesy, Domažlické městské lesy, Přimda aj. Slunečné počasí přilákalo více než šest

stovek návštěvníků, které zaujaly komentované vycházky a landartové dílny, kde si návštěvníci vyrobili zajímavé výtvary z přírodnin, malovali na kamínky a zapojili se do kolektivního landartového díla. Děti si také užily vodní atrakce na Železném rybníku nebo stromovou lanovku a loutkové divadlo. Proběhla dvě hudební vystoupení.

Počasí bylo tentokrát akcí příznivě nakloněno a o návštěvníky nebyla nouze.

Činnosti, které si návštěvníci mohou sami zkusit, mají vždy velký úspěch.

Festival dřeva začne druhé desetiletí existence

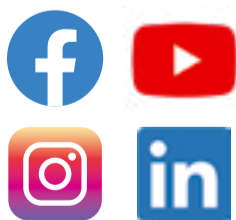
Cíl největší lesnicko-dřevařské akce v Moravskoslezském kraji je už mnoho let stejný. Přivést k zájmu o les a přírodu širokou veřejnost. „Pomalou začínáme oslovovat touto akcí druhou generaci,“ říká k tomu Vladimír Blahuta, ředitel společnosti Ostravské městské lesy a zeleň, která Festival dřeva pořádá.

Letos během celé neděle 23. září s různou intenzitou přšelo, do Bělského lesa se ale přesto vypravily tisíce návštěvníků. Pro děti byla připravena řada zábavných soutěží a program lesní pedagogiky s edukačním programem „Z do-

mova do lesa“. „Není nad vlastní autentickou zkušenost,“ říká k tomu Vladimír Blahuta. „Děti, ale i dospělí, si nejlépe zapamatují to, co si mohou sami vyzkoušet nebo na co si sáhnou. Často jsou překvapení, co všechno péče o les obnáší. Nebo je překvapí skutečný význam lesa, zákonitosti, které v něm fungují...“

Ani tentokrát nechyběla na Festivalu dřeva atraktivní soutěž v TIMBERSPORTS, sokolnická show, práce (i svezení) s koňmi, výtvarné dílny a zábavný doprovodný program.

SVOL NA SÍTI

Sledujte naše účty na sociálních sítích. Vítáme Vaše komentáře i sdílení. SVOL – FB, YouTube, LinkedIn. Kouzlo lesa – FB, Instagram

Můžeme snížit riziko poškození jehličnatých porostů sněhem a větrem?

Škody větrem a sněhem se v kontextu aktuální kůrovcové kalamity mohou zdát méně významné. Abiotické škody jsou však spojené s extrémními projevy klimatu a jsou pak často spouštěcím faktorem následných škod působených biotickými škůdci. Samotný výskyt škod abiotickými činiteli nelze zcela eliminovat, ale k dispozici jsou účinná a ověřená pěstební opatření, která tyto škody mohou významně snížit.

Z dlouhodobých experimentů i zkušeností praxe vyplývá, že sníh škodí nejčastěji v mladých porostech, vítr začíná škodit později (od horní výšky porostu ca 15 m). Bylo ověřeno, že významnou roli ve vztahu k výši škod hrají zejména parametry korun a sbíhavost kmenů. Štíhlostní kvocient, jako poměr výšky a výčetní tloušťky kmene, v jehličnatých porostech nejdříve přirozeně narůstá (do kulminace výškového přírůstu), později, s pokračujícím přírůstem tloušťkovým, klesá. Tento vývoj je výraznější na stanovištích bohatších a níže položených. Dalším faktorem ovlivňujícím zejména škody větrem je způsob a hloubka prokořenění, které se mezi lesními dřevinami mohou značně lišit.

Dostáváme se tedy k otázce uvedené v názvu tohoto příspěvku. Odpověď zní: ano, dle současných poznatků a zkušeností lze toto riziko do určité míry snížit. Jednou z cest je samotná volba vhodné druhové skladby při obnově současných rozsáhlejších stejnorodých smrkových (SM) a borových (BO) porostů. Dalším opatřením je adekvátní výchova zejména mladých porostů. V následující části tedy uvádíme některá doporučení publikovaná k této problematice v Lesnickém průvodci 10/2021 (ke stažení na www.vulhm.cz), která vznikla na základě řešení projektů QK1810443 a MZE-RO0123.

Využití zpevňujících dřevin

Zastoupení dřevin, které mají zpevňující funkci, je třeba zvýšit zejména na lokalitách ohrožených sněhem a větrem a to při obnově stávajících porostů s dominancí SM a BO nebo při novém zalesnění (podrobněji viz Lesnický průvodce 7/2017, ke stažení na www.vulhm.cz). Pro představení doporučené strategie jsme do tohoto příspěvku vybrali stanoviště CHS 41 až 47, kde je v současnosti stále vysoký podíl stejnorodých SM porostů (viz tabulka 1).

Tab. 1: Zpevňující účinnost dřevin v CHS 41, 43, 45 a 47 (1 - hodnota platí pro živná stanoviště, na vodou ovlivněných je účinnost nízká až nedostatečná, 2 - na vodou ovlivněných stanovištích je účinnost vyšší.)

Dřevina/CHS	(41, 43)	(45, 47)
Borovice	průměrná	vysoká ¹
Buk	dostačující	průměrná ¹
Douglaska	vysoká	vysoká ¹
Duby	průměrná	vysoká
Habr	průměrná	průměrná ¹
Jasan	-	průměrná
Javory	-	vysoká ²
Jedle	vysoká	vysoká
Modřín	průměrná	průměrná
Smrk	-	dostačující ¹

Při obnově lesa na exponovaných a kyselých stanovištích lze využít pro zpevnění především jedli a douglasku (vysoká účinnost) a dále borovici, dub (zimní i letní), habr a modřín (průměrná účinnost). Dostatečně zde zpevnění porostů může zajistit i buk. Na živných a vodou ovlivněných stanovištích lze doporučit především jedli a duby (zimní i letní), dále pak borovici, douglasku (především na živná stanoviště) a javory (mléč i klen – především na vodou ovlivněná stanoviště). S průměrnou zpevňující účinností se zde uplatní jasan, modřín a habr nebo buk (obě tyto dřeviny přednostně na živných stanovištích).

Dostatečně lze zpevnit porosty na živných stanovištích i SM. To však neznamená, že v monokulturách SM (nebo BO) na těchto stanovištích není třeba přimísi dalších zpevňujících dřevin. Uvedená zpevňující účinnost SM, případně BO je využitelná především při jejich přimísení do porostů jiných dřevin.

Opatření při výchově porostů

Cílem výchovy je v porostech s převahou SM a BO vybudovat již při prvních zásazích individuální stabilitu dominantních jedinců jejich včasným uvolněním a zabránit jejich přestihlení (snížení rizika škod sněhem). V pozdějším věku (v druhé polovině doby obměty) je pak možno v takto pěstebně připravených porostech již zvolit více přístupů k výchově (podúrovňové i úrovněvé probírky) bez zvyšování rizika přílišného rozvolňování zápoje, tj. potenciálních škod větrem.

Zahájení výchovy je doporučováno (dle stanovišť) při horní výšce 5 m, a to pro porosty z umělé obnovy i pro porosty vzniklé obnovou přirozenou. V nárostech a hustších kulturách vzniklých kombinovanou obnovou je však většinou nutno provést pěstební zásahy již dříve.

Foto: Archiv VULHM, LOS 2x

V nárostech s převahou SM jde o prostřihávky provedené tak, aby při horní výšce 1 až 2 m vykazovaly hustotu 3 až 4 tisíce jedinců na hektar. V nárostech s převahou BO je prostřihávka většinou méně naléhavá, přesto pokud jsou přehoustlé, je třeba při výšce do 1 m provést redukci na ca 10 tisíc jedinců na hektar včetně odstranění dominantních netvárných jedinců. Při těchto zásazích se dostatečně podporují přimíšené dřeviny, zejména druhy se zpevňující účinností (viz výše).

Z pohledu budování stability porostů SM nebo BO jsou stěžejní zejména první dva až tři výchovné zásahy prováděné do horní výšky 15, respektive 17 m (tab. 2, zvýrazněná část). Při zásazích jsou přednostně negativním výběrem odstraňování jedinců se zhoršeným zdravotním stavem, sníženou kvalitou nebo zaostávající v růstu. V modelech s doporučenou silnější redukcí je pak třeba odstranit i některé zdravé a přirůstající jedince. Kritériem je alespoň částečné zachování pravidelných rozstupů a maximální podpora přimíšených dřevin se zpevňující účinností. V porostech výškově homogenních lze první zásahy provést i schematicky. Naopak v porostech výškově diferencovaných není třeba zcela redukovat spodní etáž, zejména ve vyšších a horských polohách, kde jsou případně intercepční ztráty způsobené touto porostní složkou méně významné. Vhodné je zejména první zásahy spojit s racionálním rozčleněním porostů systé-

mem linek, které mohou dosahovat až 5 m šířky. (Viz tabulka 2).

Porosty s převahou smrku

Modely I. a II. jsou určeny pro porosty s převahou SM na nejvíce ohrožených stanovištích, kdy již při horní výšce 5 m redukuje hustotu na ca 1400, resp. 1600 jedinců na hektar (dle CHS). Pokračujeme při horní výšce 10 m s redukcí na 1000, resp. 1200 stromků na hektar. Z pohledu budování stability je ještě důležitý třetí zásah na nejvíce ohrožených stanovištích při horní výšce 15 m

↑ Sněhem jsou ve smrkových porostech poškozovány nejčastěji přestihlení jedinci, přičemž ke zlomu dochází v části kmene pod zelenou korunou.

← Škody sněhem nejsou v borových porostech tak časté jako v porostech převážně smrkových. Je to dáno i rozšířením borovice v polohách s menším výskytem sněhu. Poznatky výzkumu a zkušenosti praxe však ukazují, že i zde můžou škody dosáhnout kalamitních rozměrů.

s redukcí na 750 jedinců na hektar. Na stanovištích méně ohrožených lze první zásahy provést až při horní výšce 7 m redukcí na 1900 (model III.) a 2200 (model IV.) jedinců na hektar. Pokračujeme druhým zásahem při horní porostní výšce 15 m (model III) a 17 m (model IV) s redukcí na 1400, resp. 1900 jedinců na hektar.

V následující fázi je v podstatě aktivní výchova v porostech s převahou SM u všech modelů ukončena a další zásahy se řídí potřebami předemtní výtěže (případně těžeb-pokračování na str. 7 >>>)

Tab. 2: Modely výchovy pro porosty s převahou smrku (SM) a borovice (BO) v jednotlivých cílových hospodářských souborech (CHS), pro které řadí vyhláška č. 298/2018 Sb. smrk nebo borovici mezi dřeviny základní cílové, tj. předurčující možný typ cílového hospodářství. Hodnoty uvádí doporučenou hustotu porostů po zásahu dle horní porostní výšky (Ho).

Dřevina	SM				BO	
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
CHS	59, 75, 77, 79	45, 47, 55, 57	51, 53	71, 73	27, 39, 45, 47, 59	13, 21, 23, 41, 43, 51, 53, 55, 57
Model	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Horní výška Ho (m)	5	1400	1600		5500	6000
	7			1900	2200	
	10	1000	1200			3000
	15	750		1400		
	17				1900	1800
	20	600	900	1000		
	21					1600
	22				1600	
	24					1500
	25		800	800	1000	
	26					900
	27				700	
	28					700
29			700		500	
30	500	600				
32			600			
35		500				

Informace ze semináře „Postupy hospodaření v malolesích V.“

V polovině října pokračoval projekt QK21020371 „Udržitelné hospodaření v lesích drobných vlastníků“ již pátým seminářem. Místem konání byl majetek obhospodařovaný Školním lesním podnikem Masarykův les Křtiny Mendelovy univerzity v Brně (ŠLP) o celkové výměře 10 200 ha, venkovní ukázky se uskutečnily na polesí Vranov.

Předmětem semináře byla exkurze na 3 zastávkách s těmito tématy:

1. zastávka – ukázka nízkého lesa s výstavky

Výchova se zpravidla neprovádí. Obnova násečně (holosečně do 1 ha) s podporou přirozené obnovy s ponecháním cca 80 ks/ha výstavků přednostně generativního původu. Pro výběr výstavkových stromů preferovat především listnáče (DBZ, TR, JS, BRK), popř. BO a MD. Výstavkové stromy vytěžit při následující obnově a nahradit novými výstavky (obmýtí 30 let, výstavkového patra 60 let). V případě nutnosti zahuštění nárostů umělou výsadbou na požadovanou hustotu.

2. zastávka – ukázka středního lesa

Výchova se zpravidla neprovádí. Obnova holosečná pod clonnou výstavků ponecháním cca 250–300 ks/ha budoucích výstavků generativního původu. Vybrat a nejpozději 5 let před sečí uvolnit budoucí výstavky (v tyčovínách 200–250 ks/ha, v nastávajících kmenovinách 150–200 ks/ha). Výběr jednotlivých výstavků ze všech etází, aby celkový počet činil cca 80 ks/ha. Hlavními znaky pro výběr jsou průběžný nepoškozený kmen bez vlků a dlouhá, hustá a pravidelná koruna. Těžba jednotlivým výběrem (střední cílová tloušťka – BO, BK 40 cm, MD, DBZ 45 cm) s převládající přirozenou obnovou. V případě absence přirozené obnovy výsadba sazenic především cenných druhů dřevin (TR, BRK), možné doplnění výmladkové etáže sítí (HB).

3. zastávka – ukázka Dauerwaldu nižších poloh (světlý dubo-borový)

Společně s Dauerwaldem vyšších poloh (stinný buko-smrkový) tvoří cca 55 % LHC a je charakterizován jako les smíšený, věkové, tloušťkové, výškové i prostorově rozrůzněný s vyváženou porostní zásobou (cca 250–300 m³/ha) a optimálním objemovým (hodnotovým) přírůstem. Na rozdíl od

výběrného lesa (smrko-jedlového) není limitován porostními ani stanovištními podmínkami. Počínaje tyčovínami se provádí uvolňovací probírka. Střední cílová tloušťka činí dle porostního typu a dřeviny do 0,3 ha (v odůvodněných případech 0,5 ha).

Demonstrované způsoby hospodaření vycházejí ze schválené strategie pro adaptaci lesů na klimatickou změnu, která byla podkladem pro nový LHP ŠLP na období 2023–2032. Hlavní opatření jsou:

- pestrost lesnického hospodaření a pestrost lesa (různé modely a přístupy)
- uplatnění výběrných principů a tvořivých sil přírody (přirozené obnovy a péče o optimální porostní zásobu s co nejvyšším objemovým přírůstem)
- porostní výchova směřující k pestrosti lesů a individuální stabilitě stromů
- optimalizace zpřístupnění lesa a těžebních technologií
- udržování vyvážených stavů zvěře (včetně monitoringu škod k odvození plánu lovu)
- tvorba a udržování porostního pláště
- ponechávání biotopových stromů a tlejícího dřeva
- provádění opatření k zadržení vody v lesích
- kvalifikovaný lesní personál včetně odpovídající motivace.

K realizaci opatření bylo vyliše-no celkem 19 hospodářských modelů plus 4 plošně méně významné (intenzivní lesní kultura – vánoční stromky, agroles, les s vysokým obmýtím a arboretum). Konkrétní návod pro lesní hospodáře je uveden v podrobných rámcových směrnících hospodaření LHP (RSH) včetně rozlišení na porostní typy (PT) „v převodu“ a „cílové“.

Základními modely jsou: pasečný (maloplošně podrostní) les, mozaikový les, hodnotově přírůstové hospodářství, Dauerwald a výběrný les. Tyto se liší způsobem zařízení lesa (metoda věkových tříd nebo kontrolní metody), těžebními uka-

zatelí (obmýtí a obnovní doba nebo cílová tloušťka a přírůst), prostorovou skladbou (plošné prvky nebo prostorově diverzifikovaný les), předmětem zájmu (porost nebo cílové stromy) a výběrem stromů k těžbě (násečně, podrostně, free-style nebo výběrně). **Podrobnosti jsou uvedeny ve sborníku ze semináře na <https://www.svol.cz/pro-vlastniky/seminare-exkurze>.**

Základní modely (dále model pro výběrný les, mozaikový les, přírůstné hospodářství, extenzivní a ochranný les mimo zvláště chráněná území) jsou v LHP ŠLP Křtiny zařízeny metodou statistické provozní inventarizace. Zařízení lesa metodou věkových tříd bylo použito u modelu pasečného lesa (jehličnatý a svahový), ve zvláště chráněných územích včetně ochranného lesa, v oboře (patevním lese), v bažantnici (lužním hospodářství) a v parkovém (rekreačním lese).

Vedle popisu exkurzních ukázek obsahuje sborník ze semináře celkem sedm příspěvků. Příspěvek k **lesnickým dotacím pro drobné vlastníky lesů** se zabýval tím, které národní podpory a v jaké výši

jím jsou vypláceny. Podíl těchto vlastníků na žádostech o dotaci ve sledovaném období 2018–2021 činil 51 % žádostí a 71 % příjemců. Souhrn jim přiznaných příspěvků činil 11,3 % z celkové přiznané sumy, což přibližně koresponduje s podílem jimi vlastněných lesů. Drobní vlastníci nebyli v rámci analyzovaných dotačních titulů nijak zvýhodněni.

V příspěvku k **možnostem využití vrb v lesním hospodářství ČR** se vychází ze skutečnosti, že v klonovém archivu výzkumné stanice Kunovice je v současné době více jak 1200 klonů vrb od 97 druhů

a jejich kříženců. Potenciální využití vrb je velmi široké – od výsadeb pro zpevnování břehů nebo vytvoření terénu při dokončování stavebních úprav, přes jejich využití jako košíkářské suroviny, výsadbu pro okus zvěře, výsadbu živých plotů, osazování zamokřených ploch, rekultivační výsadbu na extrémních stanovištích a okrasnou výsadbu. Vrby jsou zejména v časném jarním období významnou medonosnou dřevinou.

Protože i v dubových porostech se v souvislosti se změnou klimatu objevují noví škůdci, jeden z příspěvků byl věnován **aktuálním problémům ochrany dubových porostů**. Aktuálně dochází k největšímu prosychání až mortalitě v dospělých porostech na exponovaných stanovištích v rozsahu 10–20 % stromů, v nejsušších oblastech i v porostech mladších. Prosychání začíná v horních partiích korun a postupuje směrem dolů včetně zasažení kosterních větví, dochází ke vzniku prasklin na kmeni, produkci tmavých výměšků a vzniku nekróz. Jako závěrečný stresor před odumřením obvykle

než ve vysokém lese (rychlejší odumstání a zpravidla i větší množství biomasy). Protože cílem je kvantita produkce, škody na kvalitě nejsou významné. Škody na kvantitě produkce postupně dle věku klesají až na cca 40 %, největší okus je do 2 let. Při zamezení škodám nastává rychle obnova přírůstu srovnatelná s přírůstem nepoškozených porostů. Střední intenzita spásání může mít i pozitivní dopad na produkci. Pařeziny se zastoupením plodonosných dřevin lze využít také k odvádění zvěře z ohrožených výsadeb. Potenciálním využitím nízkého lesa jsou klidové zóny pro zvěř, popř. i jádrová území honiteb (horší přístup návštěvníků i omezený myslivecký management. K tomu je vhodný mozaikovitý management pařezin.

Výsledky nedávno ukončeného grantu byly obsahem příspěvku s tématem **lesnických melioračních okrsků (LMO)**, které se vymezují na vodou ovlivněných stanovištích (v ČR 19 % lesní půdy). Na základě typologického šetření ÚHÚL vzniklo celkem 20 typů hydričních jednotek s obdobnými přírodními podmínkami, pro které je navržen základní směr hospodaření s kombinací celkem 25 biologických, technických a ostatních opatření (vodohospodářských, ochrany přírody), zvláště pro lesy hospodářské a pro lesy ostatní (např. lesy ochranné na rašelinách).

Jedním z vhodných biologických opatření je i pěstování nízkého lesa. Předpokladem je využitelnost vegetativní výmladnosti stávajících dřevin (vrby, topoly, olše, habr, dub, líska) k obnově stromového a keřového patra. Při vhodné mozaikovitě struktuře lze těžit dřevo ve zkráceném obmýtí při trvalém působení dřevin na vodní režim stanoviště. Výsledky šetření na jednotlivých LMO v rámci ČR budou konzultovány s většími vlastníky lesů v daném území. Ambicí ÚHÚL je prosadit využívání výsledků šetření při obnově LHP vlastníků lesů.

V závěrečném příspěvku byla představena **činnost dceřiné společnosti SVOL obchodní s. r. o.** Cílem je mimo jiné pomáhat drobným vlastníkům lesa s přípravou a prodejem dříví včetně zajištění těžebních kapacit, návrhu sortimentace a možností prodeje.

Ing. Tomáš Dohnanský
odborný poradce SVOL

Můžeme snížit riziko poškození...

pokračování ze str. 6

ním procentem) při zohlednění zdravotního stavu a podle cíle lesního hospodáře, resp. vlastníka, protože individuální stabilita jedinců v porostu byla již provedenými zásahy v mládí dostatečně podpořena (orientační hustoty viz tab. 2).

Porosty s převahou borovice

V BO porostech jsou z pohledu zvýšení jejich stability nejdůležitěj-

ší první dva zásahy (tab. 2). První při horní výšce 7 m, kde je v porostech na stanovištích s přirozeně horší stabilitou (model V.) třeba provést redukci na ca 5500 jedinců na hektar. V porostech méně ohrožených (model VI.) je první zásah méně intenzivní – na 6000 jedinců na hektar. Druhé zásahy jsou pro oba modely doporučovány při horní výšce 10 m s redukcí na 3000, resp. 3500 jedinců na hek-

tar. Podobně jako u SM porostů je v následující fázi aktivní výchova v porostech s převahou BO u obou modelů (V. a VI.) ukončena.

Z pohledu podpory stability lze doporučit ještě třetí zásah při horní výšce 17 m s redukcí na 1800 (model V.) a 1900 (model VI.) jedinců na hektar. Další zásahy se, podobně jako u SM, řídí potřebami předmýtní výtěže (případně těžebním procentem) při zohlednění zdravotního stavu a podle cíle lesního hospodáře, resp. vlastníka lesa.

Závěr

V současných porostech s převahou SM a BO je možno snížit riziko poškození abiotickými činiteli (sněhem a větrem) opatřením při jejich obnově a výchově. Kromě toho lze pro stabilitu těchto porostů provést další opatření v rámci vnější i vnitřní prostorové úpravy lesa (systém linek, zpevňující seče, vkládání zpevňujících žeber). V rámci doporučení pro výchovu je kladen důraz na zásahy prováděné do horní porostní výšky 15, respektive 17 m. Všechna navrhovaná opatření jsou

diferencována primárně podle míry ohrožení porostů sněhem a větrem. V praxi by pak měly být tyto postupy aplikovány s přihlédnutím k aktuálnímu stavu porostů (zdravotní stav, intenzita předchozí péče apod.). Pro podrobnější informace odkazujeme na zmiňované publikace v Lesnickém průvodci.

Příspěvek vznikl za podpory Ministerstva zemědělství v rámci smlouvy na zajištění Lesní ochranné služby.

Ing. Jiří Novák, Ph.D.
Ing. David Dušek, Ph.D.
VÚLHM, v.v.i., VS Opočno

Právní novinky v období od 1. 7. 2023 do 30. 9. 2023

JUDr. Ing.
Martin Flora, Dr.
advokát

Sbírka zákonů

(Odkaz naleznete zde.)

Jediným předpisem, který byl v období od 1. 7. 2023 do 30. 9. 2023 ve Sbírce zákonů (publikován a má vazbu na hospodaření v lesích, je **zákon č. 276/2023 Sb., o zrušení obsoletních právních předpisů**. Jeho vztah k hospodaření v lesích je ovšem pouze právně formální; ustanovení zákona sama o sobě nevyvolají na straně vlastníků lesů a lesních hospodářů žádné reálné dopady, jelikož jejich prostřednictvím jsou s účinností od 1. 1. 2024 rušeny právní předpisy, které sice tvoří součást právního řádu, ovšem jsou zastaralé, neaktuální a v praxi nepoužívané, tedy slovy právní terminologie, použité i v názvu zákona, obsoletní.

Zákon výslovně ruší celkem 6 645 předpisů a u dalších 3 616 se s ohledem na obsahovou neurčitost dřívějších zrušovacích aktů výslovně potvrzuje jejich zrušení. Součástí této 10 261členné řady je i několik desítek předpisů, které lze označit za součást lesního práva. Nejstarší z nich byly publikovány v roce 1919 (nařízení vlády republiky Československé č. 341/1919 Sb. z. a n., o zabezpečení řádného hospodaření na hospodářských a lesních statcích), nejmladší pak v roce 2009 (nařízení vlády č. 247/2009 Sb., kterým se vyhláší provedení inventarizace lesů v letech 2011 až 2015).

Z obecných právních předpisů zveřejněných ve sledovaném období ve Sbírce zákonů pak nelze nezmínit **zákon č. 281/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony**.

Tato rozsáhlá změna zákoníku práce bývá označována jako transpoziční novela, jelikož jejím hlavním cílem bylo transponovat do českého pracovního práva trojici směrnic týkajících se pracovních podmínek (směrnice č. 2019/1152/EU,

č. 2019/1158/EU a č. 2003/88/ES). Vedle toho má novela upravit dosud neukotvený institut tzv. práce z domova a přinést větší flexibilitu do oblasti doručování podle zákoníku práce. Většina jejích ustanovení nabyla účinnosti dne 1. 10. 2023, ty zbývající (např. právo na dovolenou pro zaměstnance pracující na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr) budou účinná od 1. 1. 2024.

Novela v první řadě posiluje a usnadňuje využití elektronické komunikace mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, neboť dvoustranná právní jednání, u nichž dochází ke vzniku, změně či zániku pracovněprávního poměru (typicky se jedná o pracovní smlouvy, dohody, či dodatky k nim nebo dohody o jejich ukončení) mohou být činěna prostřednictvím datové schránky nebo e-mailu, či jiného prostředku elektronické komunikace, v tomto případě soukromé elektronické adresy, kterou zaměstnanec za tímto účelem zaměstnavateli poskytl. Současně novela zakotvuje právo zaměstnance od takto uzavřených dokumentů odstoupit, avšak nejpozději do 7 dnů ode dne, kdy je obdržel; výjimkou jsou dohody ukončující pracovněprávní vztah a také jednání, na jejichž základě byl již výkon práce zahájen.

Novela významně rozšiřuje informační povinnost zaměstnavatelů ve vztahu k zaměstnancům, a to jak pokud jde o rozsah poskytovaných informací (nově musí být zaměstnancům poskytnuty např. informace o době a podmínkách zkušební doby, rozsahu práce přesčas či ohledně postupu, který je nutný dodržet při skončení pracovního poměru), tak pokud jde o okruh osob, vůči kterým musí zaměstnavatelé informační povinnost dodržovat (vedle osob pracujících a základě dohod o provedení práce a dohod o pracovních činnostech jsou zde zařazeni zaměstnanci vyslaní na území jiného státu, přičemž charakter poskytovaných

informací se liší v závislosti na tom, zda je takový zaměstnanec vyslán do státu EU nebo mimo ni). Současně se zkracuje lhůta pro poskytnutí těchto informací ze 30 dnů na 7.

S informační povinností souvisí povinné rozvržení pracovní doby. Zaměstnavatelé musí bez výjimky zpracovávat rozvrh pracovní doby, se kterým musí zaměstnanec písemně seznámit alespoň 3 dny před začátkem směny, popřípadě v jiném časovém předstihu, bude-li se zaměstnancem předem sjednat.

Podstatné změny přináší transpoziční novela v oblasti dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. První z nich je zavedení nároku na placenou dovolenou, který bude obdobně jako v případě běžného pracovního poměru závislý na nepřetržitě době trvání dohody se zavedením fikce týdenní pracovní doby v délce 20 hodin. Novela nově zakotvuje dále možnost přechodu na pracovní poměr jako stabilnější a předvídatelnější formu výkonu námezdní práce; žádost o tuto změnu mohou „dohodáři“ uplatnit, pokud jejich pracovněprávní vztah založený dohodou trval v předchozích 12 měsících po dobu alespoň 180 dnů. Zaměstnavatel sice není povinen žádosti vyhovět, musí však zaměstnanci vždy poskytnout řádně odůvodněnou odpověď.

Novela poskytuje zaměstnancům vykonávajícím práci na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr zvýšenou ochranu rovněž při ukončení dohody – „dohodáři“ mají nárok na písemné odůvodnění výpovědi dané zaměstnavatelem, přičemž v případě soudního sporu se uplatní institut obráceného důkazního břemene (důkazní břemeno tíží zaměstnavatele).

Další novinkou, kterou transpoziční novela zavádí do tuzemského pracovního práva, je zakotvení pravidel pro výkon práce na dálku (tzv. home office). Výkon práce na dálku je podle novely možné sjed-

nat zásadně prostřednictvím písemné dohody. Tu možno ukončit výpovědí v 15denní výpovědní době, pokud si smluvní strany mezi sebou nesjednaly jinou délku výpovědní doby nebo dokonce nevypověditelnost dohody. Novela stanoví i podmínky, za nichž má zaměstnavatel možnost výkon práce na dálku zaměstnanci nařídít, a upravuje rovněž problematiku hrazení nákladů, které jsou s výkonem práce na dálku spojeny.

Transpoziční novela nově upravuje i formu komunikace mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, kterou v některých ohledech přispívá (např. požadavkem na písemnou formu žádosti o rodičovskou dovolenou), ve většině ji ovšem zjednodušuje ve prospěch elektronických komunikačních forem a prostředků. Zužuje se i rozsah dokumentů, které musejí být zaměstnanci doručeny do vlastních rukou; mezi tyto tzv. „písemnosti“ patří napříště pouze jednostranné písemnosti týkající se skončení pracovního poměru/právních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr (např. výpověď, okamžitě zrušení nebo zrušení ve zkušební době, odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance nebo vzdání se takového místa), mzdový výměr a vytykáč dopis.

V souvislosti s předpisy publikovanými ve Sbírce zákonů stojí konečně za připomenutí, že dnem 1. července 2023 nabyl účinnosti **zákon č. 273/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a navazující vyhlášky, konkrétně vyhláška č. 199/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, a vyhláška č. 200/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných**

prostředcích na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů.

O vydání i o obsahu označených předpisů byli členové SVOL již dříve informováni. V této souvislosti vyvolala dotazy nová povinnost elektronické evidence přípravků s předáváním v elektronické podobě na ÚKZÚZ. V reakci na ně se sluší uvést, že označená povinnost se týká vlastníků lesů jen v případě, pokud mají současně více než 200 ha zemědělské půdy evidované v LPIS.

Úřední věstník Evropské unie
(Odkaz naleznete zde.)

V Úředním věstníku Evropské unie nebyl v době mezi 1. 7. 2023 a 30. 9. 2023 publikován žádný právní předpis mající přímé dopady na vlastníky lesů. Do výčtu unijních dokumentů významných pro oblast lesnictví lze ovšem zařadit pracovní (a tedy nezávazný) dokument útvarů Komise ze dne 27. 7. 2023 nazvaný „Pokyny pro rozvoj veřejných a soukromých platebních režimů pro les“ [SWD(2023) 285]. Jde o dosud nejpodrobnější (více než 40stránkový) materiál zpracovaný unijními orgány v souvislosti s platbami za tzv. ekosystémové služby lesa. Jeho prostřednictvím plní Komise závazek poskytnout technické pokyny ohledně vytvoření režimu plateb za ekosystémové služby, který byl vyjádřen ve Sdělení Komise ze dne 20. září 2013 nazvané „Nová strategie EU v oblasti lesnictví: pro lesy a odvětví založená na lesnictví“ [COM(2013) 659]. Dokument nebyl zveřejněn v české jazykové mutaci, s jeho obsahem budou členové SVOL seznámeni zvlášť na webových stránkách sdružení.

Bližší informace
k obsahu transpoziční novely
je možno nalézt
na [www.strankach Ministerstva
práce a sociálních věcí](http://www.strankach.ministerstva-prace-a-socialnich-veci.cz)
na [tomto odkaze](http://tomto.odkaze.cz).

Nesouhlas se zřízením NP Křivoklátsko

31. října proběhlo v Poslanecké sněmovně veřejné slyšení petice „Nesouhlas se zřízením NP Křivoklátsko“. Vyhlášení národního parku spustilo Ministerstvo životního prostředí. Park má zabírat 116 kilometrů čtverečních, což představuje 16 % současně chráněné krajinné oblasti. Petice žádá vládu ČR, aby od záměru vyhlášení NP Křivoklátsko upustila a zachovala ochranu celého území v současné kategorii CHKO.

Petici podepsalo 11 305 občanů. Zástupci petentů během veřejného slyšení ve sněmovně upozornili na skutečnost, že Křivoklátsko je rozsáhlé území kulturní krajiny s převažující rozlohou hospodářských lesů, které budovaly po staletí generace zdejších lesníků a obyvatel, a nespĺňuje tak základní podmínku danou zákonem o ochraně přírody a krajiny, a sice že národní parky jsou rozsáhlá území s převažujícím výskytem přirozených nebo

člověkem málo pozměněných ekosystémů. Petenti varují, že vyhlášení NP znamená výhledové převedení velké části (minimálně 75 % plochy) území navrhovaného národního parku do bezzášahového režimu, který křivoklátskou krajinu poškodí, bude znamenat další zatížení státního rozpočtu, ale i ztrátu otevřenosti, průchodnosti a cyklistické průjezdnosti krajiny.

Záměr vyhlášení NP neprošel řádnou odbornou a veřejnou diskusí. Podle petentů postrádá

racionální odborný základ a pro stávající ochranu přírodních hodnot Křivoklátska nemá žádnou přidanou hodnotu. Stejný postoj zastává republikový výbor SVOL. K přehodnocení záměru vyzvala vládu již dříve také více než stovka významných osobností, akademických pracovníků, vědců i pracovníků lesnického provozu.

Petiční výbor vzal na vědomí „zvlášť závažné“ argumenty, které tvoří obsah petice a přijal usnesení, ve kterém žádá Ministerstvo životního prostředí o reflektování argumentů petice a zintenzivnění partnerské komunikace s místními občany. Zároveň žádá MŽP o revizi zákona 114/92 Sb., a to zejména v části o národních parcích (Hlava druhá, §§ 15-23).

DEN OTEVŘENÝCH LESŮ

3. ročník akce SVOL a jeho členů

v sobotu 18. května 2024

Les očima toho, komu patří a kdo se o něj stará.

Otevřen příjem přihlášek organizátorů.

www.denotevrenychlesu.cz

Příklady realizací SVOL obchodní v průběhu třetího kvartálu 2023 slovem i obrazem

SVOL obchodní s.r.o. má za sebou již druhé čtvrtletí svého působení na trhu. Postupně rozšiřuje portfolio svých dodavatelů i odběratelů. Do konce září bylo zobchodováno 102 tis. m³ (1. Q 35 tis. m³, 2. Q 67 tis. m³).

Neváhejte nás oslovit, pokusíme se Vám pomoci s odbytem jakéhokoliv množství a sortimentu dříví.

Za kolektiv SVOL obchodní s. r. o.
– Ing. Petr Král, tel. 739 547 549.
Inzerce

Nákup dříví od drobného vlastníka lesa, nečlena SVOL. Lokalita Humpolec, skládkováno na čerstvě převláčeném poli. Dříví prodáno jako KPZ SM a BOR, množství 100 m³.

Nákup dříví od zprostředkovatele, nečlena SVOL. Lokalita Dolní Kralovice. V loňském roce vytěžena kalamitní hmota. Dříví prodáno jako KPZ SM a BOR, množství 400 m³.

Nákup dříví od drobného vlastníka, člena SVOL. Lokalita Beroun. V loňském roce vytěžena, koněm přibližná hmota v různých délkách. Skládkováno na louce. Dříví prodáno jako vláknina, množství 60 m³.

Nákup dříví od člena SVOL. Lokalita Kunštát. Kalamitní soušová hmota SM v délkách 11,8 m, sortiment Čína s výsušnými trhlínami. Dříví realizováno do Číny, množství 300 m³.

Nákup dříví od majitele uzavřené pily, nečlen SVOL. Lokalita jižní Čechy. Hmota SM, BOR, MD KPZ různé délky. Všechny s výsušnými trhlínami. Dříví prodáno jako KPZ, množství 1 600 m³.

Aktuální informace k implementaci nařízení EU o odlesňování v ČR

Jak jsme naše čtenáře informovali již dříve, nařízení EU 2023/1115 o odlesňování (dále EUDR) ruší stávající nařízení o dřevu 995/2010 (tzv. EUTR) a vztahuje se mimo jiné komodity a produkty také na obchodování s domácími produkty dřeva a dřevěných výrobků v rámci EU, jejich dovoz do EU a nově také jejich vývoz z EU.

Dotčenými hospodářskými subjekty v případě dřeva budou vedle vlastníků lesů nově také obchodníci s výjimkou malých a středních podniků. V porovnání s předchozím EUTR dochází v rámci uvádění dřeva a dřevěných výrobků na trh k těmto zásadním změnám:

- nesmí dojít k odlesňování ve prospěch zemědělské půdy (v ČR vzhledem k platné legislativě prakticky nepřichází v úvahu),
- nesmí docházet ke znehodnocování (degradaci) lesů přeměnou původních a přirozeně se obnovujících lesů na lesní plantáže a jiné zalesněné plochy a přeměnou původních lesů na vysazené lesy (v ČR opět prakticky nepřichází v úvahu),

- nesmí být porušovány právní předpisy ČR (vedle ustanovení lesního zákona a zákona o ochraně přírody a krajiny posuzovaných v rámci EUTR půjde nově zejména o daňové, protikorupční, obchodní a celní předpisy a předpisy pracovního práva),
- před uvedením na trh musí být dříví a dřevěné výrobky opatřeny prohlášením o náležité péči, které bude hospodářský subjekt vyhotovovat prostřednictvím elektronického rozhraní Evropské komise přístupného pro registrované uživatele.

Zjednodušeně lze říci, že **dosavadní prokazování „legálnosti“ těžby podle EUTR se mění na**

prokazování její „udržitelnosti“ podle EUDR.

Převedeno do praxe, vlastníci lesa budou muset vést **obsahově širší systém náležité péče** než podle EUTR (předpokládá se poskytnutí nových vzorů ÚHÚL), prostřednictvím rozhraní Evropské komise **předávat prohlášení v rámci příslušného dodavatelského řetězce** a také **interně vyhodnocovat rizika** k prokázání žádného nebo zanedbatelného rizika porušení nařízení (tato rizika musí pravidelně zjišťovat a případně přijímat opatření k jejich zmírnění). **Součástí systému náležité péče vlastníků lesů bude tzv. geolokalizace** všech pozemků (s největší pravděpodobností budou pozemky ztotožněny s porostními skupinami /etážemi/, v nichž byla těžba provedena), která bude rovněž součástí elektronického rozhraní EK. Geolokalizace úmyslných těžeb u porostních skupin do 4 ha bude

prováděna jedním bodem, nad 4 ha uzavřeným polygonem. V případě nahodilých těžeb nad 4 ha bude zřejmě záležet na počtu těžbou dotčených porostních skupin.

Aktuálně pokročila implementace nařízení v ČR do fáze výběru hlavního příslušného orgánu k provádění nařízení, kterým bude Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL). Ten bude mít hlavní zodpovědnost za zajištění povinností členského státu a bude spolupracovat s vedlejšími příslušnými orgány podle jejich gescí ke komoditám a produktům v příloze 1 nařízení (zejména se Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí, Státní veterinární správou, ČIŽP, ČOI a ÚKZÚZ). **Nadřízeným orgánem ÚHÚL bude Ministerstvo zemědělství,** které bude spolupracovat s ostatními dotčenými ministerstvy.

Výběr ÚHÚL bude znamenat jeho **přeměnu z organizační slož-**

ky státu na orgán státní správy s příslušnými oprávněními podle EUDR provádět kontroly u všech povinných hospodářských subjektů, vést správní řízení o přestupku v případě zjištění porušení a ukládat předběžná, okamžitá nebo nápravná opatření, která jsou v EUDR podrobně specifikována.

Střízlivý odhad povinného počtu kontrol v případě standardního rizika (3 %) představuje pro komoditu dřevo cca 1600 kontrol/rok, což je oproti nařízení o dřevu (cca 70 kontrol/rok) navýšení o více než 2 000 %. Podmínkou naplnění uvedených kompetencí bude dostatečné personální, finanční a technické zázemí u všech příslušných orgánů. Celkově se předpokládá navýšení počtu zaměstnanců státní správy o 60–80 lidí (2/3 pro komoditu dřevo, 1/3 pro ostatní komodity).

Ing. Tomáš Dohnanský
odborný poradce SVOL

Středočeši na cestách

Letošní exkurze do sousedního Jihočeského regionu SVOL se zaměřila na aktuální téma odstraňování následků kůrovcové kalamity a následné obnovy lesa. Proto se účastníci zajímali zejména o produkci vhodného sadebního materiálu, výsadbu a následnou péči o nově zalesněné plochy.

Problematiku provozu lesní školky v současných komplikovaných klimatických podmínkách vysvětlil na praktických případech pan Pavel Burda, majitel školky v Sepekově u Milevska. Školka se zaměřuje převážně na produkci sazenic z místních uznávaných zdrojů osiv a vlastníci lesů z regionu také odebírají většinu vyprodukovaného sadebního materiálu. V provozu zaujala nejen moderní lesnická a školkařská technika, ale především třídící linka, na jejíž konstrukci se firma významně podílela. Díky této lince může školka ročně vyprodukovat kolem 2 milionů kusů semenáčků pro obnovu okolních lesů.

Výhodou podniku je diverzifikace předmětu podnikání, tj. například pěstování vánočních stromků, cibule, česneku a brambor, chov ryb, výroba a prodej palivového dřeva a poskytování služeb vlastníkům lesů. Díky tomu je možné celoročně udržet místní kvalifikované pracovníky a pozitivně tak ovlivnit kvalitu školkařské produkce. Současně se tak rozkládají podnikatelská rizika např. při cenových výkyvech komodit nebo

při škodách způsobených biotickými či abiotickými vlivy.

Z Milevska se účastníci přesunuli do nedalekých Lesů města Přísku, které patří k největším historickým městským majetkům u nás (cca 6 700 ha) a v neposlední řadě patří i k velmi aktivním členům našeho sdružení. Exkurze vedená ředitelem a jednatelem společnosti Václavem Zámečnickem byla zahájena výstupem na rozhlednu Jarník s kruhovým výhledem na městský majetek a celé jižní Čechy v pozadí. Hlavním tématem byla obnova porostů po kůrovcové kalamitě, která kulminovala v letech 2018 a 2019. Vytěžené plochy byly následně oka-

Z exkurze v Lesích města Přísku.

mžité zalesňovány bukem, dubem, borovicí, douglaskou, modřínem a smrkem. Stav těchto výsadeb, ať už v oplocenkách (listnáče a jedle) nebo bez oplocení, mohli účastníci nyní posoudit. Zvláštním zážitkem byla návštěva historického poros-

tu douglasky tisolisté, kde rostou jedny z největších a nejstarších douglasek u nás. Pro zájemce o výsadbu introdukovaných dřevin byla zajímavá ukázka odumírajícího porostu jedle obrovské, která mohla korigovat jejich potenciální zájem o tuto dřevinu.

Po večerní intenzivní lesnické debatě v restauraci na chatě Živec a ve známém píseckém podniku „U Reinerů“ pokračovala ráno exkurze druhým dnem.

Společnost ORLÍK NAD VLTAVOU, s.r.o., spravuje cca 10 500 ha lesa rodinného majetku rodu Schwarzenbergů. Hospodaření zajišťují 4 střediska s 12 lesními úseky o rozloze 890–1 150 ha s 12 hajnými, kteří zajišťují také provoz obory a bažantnice. Se situ-

ací vzniklou v důsledku kůrovcové kalamity, která významně ovlivnila hospodaření na celém majetku, seznámil účastníky Ivan Bambuškar, ředitel společnosti. Při realizaci zalesňování cca 1 360 ha kalamitních holin napomohla možnost využití produkce vlastních školek. I tak šlo o mimořádně náročný a nákladný úkol, jehož impozantní rozsah názorně vyplynul při prohlídce některých postižených lesnických úseků. Kromě lesních porostů a školky v Orlíku nad Vltavou si účastníci prohlédli také provozovnu Koloredov s výrobou palivového dřeva. Prohlídka byla symbolicky zakončena u monumentální douglasky (výška 52 m) u Sobědraže.

Ing. Jan Maňas

BLAHOPŘEJEME...

3. prosince oslavil osmdesáté narozeniny náš kolega, uznávaný lesnický odborník, emeritní ředitel Lesní správy Orlík, člen předsednictva a dlouholetý odborný poradce SVOL Ing. Josef Vovesný.

Po absolvování lesnické fakulty v Brně nastoupil do Lesprojektu (nynější ÚHÚL) v Českých Budějovicích jako taxátor a v různých specializacích, naposledy jako člen lesnické a dřevařské inspekce, zde působil až do roku 1990. V letech 1991–1992 byl ředitelem Lesní správy Lány, příspěvkové organizace Kanceláře prezidenta republiky. Poté se stal ředitelem Lesní správy Orlík na rodinném majetku pana Karla Schwarzenberga, který jej delegoval jako zástupce firmy ve SVOL. V roce 1999 tak začala dlouhá éra naší vzájemné spolupráce.

K nejvýznamnějším aktivitám pana Vovesného ve SVOL patří odborné poradenství a desítky jednání se státními orgány, v Poslanecké sněmovně a v Senátu během celého procesu zavádění soustavy Nature 2000 v ČR, při projednávání návrhů novelizací zákona o ochraně přírody a krajiny, lesního zákona a jeho prováděcích vyhlášek, návrhu zákona o národních parcích a zonaci v NP Šumava. Podílel se také na vytvoření Pravidel hospodaření pro typy lesních přírodních stanovišť v evropsky významných lokalitách a prosazování oprávněných požadavků našich členů na

1. biogeografickém semináři pro Českou republiku. Byl u počátků zavádění certifikace lesních majetků v ČR a dlouhá léta byl členem odborné komise PEFC.

Lektorsky zajistil řadu odborných seminářů a exkurzí pro SVOL, ale i pro kolegy ze zahraničí. V r. 2006 byl pověřený republikovým výborem k zahájení a řízení projektu společného obchodu se dřívím v rámci SVOL v dalších pěti letech. I tohoto úkolu se zhostil na výbornou.

Pan Vovesný se dožívá kulatého jubilea v dobrém zdraví a neustálém zájmu o dění na lesopolitické scéně, o čemž svědčí jeho aktivní účast na nedávném veřejném slyšení k petici „Nesouhlas s vyhlášením NP Křivoklátsko“.

Ze SVOLu děkujeme za skvělou spolupráci a přejeme oslavenci do dalších let všechno nejlepší.

Marie Růžková, tajemnice

O pár rádek jsme požádali také Ing. Karla Kováře, který zná jubilanta více než 40 roků a dlouhou dobu s ním úzce spolupracoval.

Poprvé jsem se s Ing. Vovesným potkal v Lesprojektu v roce 1980 při taxační práci v terénu. Naše

cesty se znovu setkaly, když jsem dostal nabídku stát se jeho zástupcem a vedoucím provozu nově vzniklé Lesní správy Orlík nad Vltavou pana Schwarzenberga. Stav lesů v této oblasti byl dosti špatný, protože se vědělo, že bude vydán v restituci a nic se tam neprovádělo. Vlastní začátek činnosti Lesní správy byl velmi těžký, zejména co se týče vydání majetku od Lesů České republiky s.p. a Pozemkového úřadu.

V této době jsem měl možnost řádně poznat pracovní, odborné a morální vlastnosti Ing. Vovesného. Rychle připravil a s majitelem projednal základní cíle hospodaření jak v lese, tak i v myslivosti a rybářství, personální a hmotné zajištění chodu Lesní správy a podrobné směrnice hospodaření. Zavedl používání clonných sečí s podsadbou buku a jedle, pro obnovu lesa byl používán násek a během několika roků bylo dohnáno manko ve výchově porostů. Zavedl také pravidelné venkovní semináře u jednotlivých hajných jako metodu jejich odborného školení. Jedním z důležitých rozhodnutí bylo založení vlastních lesních školek a intenzivní péče o nově vzniklé kultury. V té době také začala spolupráce s novou firmou L.E.S. Ing. Januera s řadou exkurzí a seminářů pořádaných až do současné doby.

Zcela samostatnou kapitolou se stala pro Ing. Vovesného situace na Šumavě a odborná pomoc obcím v národním parku. Dovolím si tvrdit, že tak jako zná Šumavu on, ji neznají ani vedoucí pracovníci NP Šumava, Ministerstva životního prostředí a Hnutí Duha. Nelitoval času ani námahy a seznámil se se všemi problémovými místy pěšky

Ing. Josefu Vovesnému

nebo na kole. Za působení ředitele NP Šumava Jana Stráského se stal členem rady parku.

V polovině října 2023 navštívil spolu se západoslovenskou Komorou lesníků Kašperskohorské městské lesy a lesní majetek kláštera Schlägl v Rakousku. S odstupem času jsem se znovu přesvědčil s jakým zaujetím a emotivním projevem pro věc dokáže předávat své názory. A také jsem mu záviděl jeho fyzickou kondici při venkovních pochůzkách.

Před touto návštěvou jsme spolu zajeli do Boubínské pralesa podívat se na dlouhodobě chráněný a z našeho pohledu asi nejceněnější objekt ochrany přírody na Šumavě. Objekt je chráněný od roku 1858 zásluhou lesníků a do doby, než byl zařazený do I. zóny NP Šumava, byl zcela zachovaný. To, co jsme uviděli, byla pro nás obrovská rána, původní jádro pralesa zcela zničené kůrovcem i s okolím ochranného pásma, stezka okolo pralesa uzavřená pro návštěvníky z důvodu padání suchých stromů. To vše za několik roků úřadování NP Šumava. Je to velké varování pro všechny lesníky.

Vážený pane inženýre Vovesný, kolego, příteli a kamaráde, ve zdraví a klidu si užijte dalších roků života spolu s celou rodinou a ať se Ti vše daří.

Přeje Karel Kovář

Informační tabule v lesích

Hledání vhodných forem komunikace a osvěty lesníků s veřejností je dlouhodobý úkol a cíl i pro propagační tým PEFC. Téma trvalé udržitelnosti rezonuje napříč všemi obory, zajímá banky, veřejné instituce, stalo se i neopominutelnou součástí výročních zpráv řady společností. Firmy se hlásí k principům CSR (z angl. Corporate Social Responsibility), neboli společenské odpovědnosti, která zahrnuje mj. snížení dopadů na životní prostředí.

Tento trend samozřejmě zasahuje i oblast lesnictví a navazujícího dřevozpracujícího průmyslu. Je zřejmé, že právě certifikace (TUH i COC) je jasným a prokazatelným důkazem, že vlastník lesa či zpracovatel dřeva přistupuje ke své činnosti zodpovědně a je připraven pro to něco konkrétního udělat. Řádné plnění certifikačních standardů a jejich zavedení do provozní praxe stojí každého držitele nemalé úsilí i finanční prostředky. Jedním z dlouhodobě opomíjených kroků je následná

propagace a zviditelnění tohoto přístupu, ke kterému se držitel certifikátu dobrovolně zaváže. Zkrátka neumíme se tím, že pro hospodaření v lesích děláme „něco navíc“, dostatečně pochlubit. Na rozdíl od zpracovatelů, kteří komunikují zavedení principů CSR ve svých firemních dokumentech i propagačních materiálech. I výrobci – držitelé certifikátu COC - dávají brand PEFC stále častěji na své produkty.

Pro vlastníky lesů je nejpřirozenějším způsobem pro sdělení in-

formací veřejnosti lesní prostředí. Naučné stezky a informační tabule v lesích jsou osvědčenou formou komunikace, která pomáhá nejen k prohloubení znalostí o dané lokalitě, místní fauně a flóře, ale i o práci lesníka, která se v životě lesa promítá po několik generací. Volný vstup do lesa je pro jeho návštěvníky samozřejmostí. Víme dobře, že tomu tak zdaleka není všude. Je proto důležité informovat návštěvníky o tom, komu les patří a na čím majetku se právě nachází.

Rádi bychom vám představili projekt, který byl schválen předsednictvem Sdružení vlastníků a správců lesních majetků ČR. Po vzoru obdobné informační kampaně v sousedních zemích (Rakouska a SRN) bychom rádi spolu se zájemci z řad držitelů certifikátu TUH informace o certifikovaných lesích umístili na

TENTO LES JE JINÝ!

V tomto lese hospodaří vlastník zodpovědně a profesionálně.

www.pefc.cz

Zakoupením výrobků s logem PEFC podpoříte správnou péči i o tento les.

přístupových cestách do jejich lesních majetků.

Představujeme vám vzor této tabule, na které bude vždy umístěno logo příslušného vlastníka a na které se návštěvníci jednak dozví nejen komu les patří, ale i skutečnost, že má daný les zodpovědného vlastníka, který se dobrovolně přihlásil k certifikaci PEFC. Prostřednictvím QR kódu si pak může zájemce z řad veřejnosti dohledat bližší informace o systému certifikace a případně i o lese, ve kterém se nachází. Tuto formu komunikace považujeme za efektivní a potřebnou, po první etapě výroby a umístění informačních tabulí

chceme formou soutěže podpořit pozornost návštěvníků lesa a jejich iniciativu se o tyto informace aktivně zajímat a vyhledávat je.

V letošním roce se uskuteční první část tohoto záměru, pro rok 2024 chystáme realizaci hlavní části projektu. Máme také podán projekt na Ministerstvu zemědělství, při schválení a spolufinancování tohoto záměru bude možné výrazně navýšit počet informačních tabulí. Uvítáme vaše názory a připomínky a věříme, že tento projekt podpoří tolik potřebnou informovanost široké veřejnosti.

Ing. Andrea Skřivánková,
PEFC Česká republika

3 otázky pro...

1. Firma Lesní svět byla jedním z partnerů akce SVOL a jeho členů Den otevřených lesů 2023. Co Vás vedlo k tomuto rozhodnutí? V čem vidíte přínos akce?

Vznik Lesního světa v roce 2015 úzce souvisí s lesníky a lesní pedagogikou. Příroda mi byla vždy blízká a má profesní dráha se každým rokem víc a víc přibližovala ke dřevu a výrobkům ze dřeva. V jeden moment jsem si uvědomil, jak si naše společnost neváží obrovského přírodního bohatství okolo nás. Právě v ten okamžik přišla první poptávka od lesních pedagogů po učebních pomůckách o české přírodě. A tak, když se SVOL rozhodl tuto akci v letošním roce opět pořádat, nemohli jsme nabídku účasti odmítnout. Cítil jsem, že to je krok správným směrem. Přínos

akce vidím především v tom, že se do ní zapojila neskutečná plejáda vlastníků lesa. Od těch velkých, až po ty drobné. Ta pestrost je důležitá, aby si veřejnost uvědomila, že les nemusí být vždy státní (a tím vlastně nikoho a všech). A že se o les stará kvalifikovaný člověk - lesník, který v něm tráví většinu svého života.

2. Lesní svět se umístil na třetím místě v prestižní soutěži Firma roku 2023 pro Královéhradecký kraj. Můžete představit našim čtenářům filozofii a vizi Vaší firmy? Na jaké produkty se zaměřujete?

Musím říci, že mě to ocenění upřímně zaskočilo. Nečekal jsem to. Vedle nás se soutěže účastnily velké firmy s high-tech produkty,

které prodávají po celém světě. Ale byl jsem samozřejmě velmi rád. Ukázalo se vlastně, že naše téma rezonuje i v tomhle dravém businessovém prostředí.

Filozofie Lesního světa je jednoduchá: snažíme se vyrábět takové produkty, které přinášejí nejen radost, ale i poznání naší přírody. Věříme, že pokud lidé budou přírodu více znát, budou ji i více chránit. Nebude jim lhostejná. Spolupracujeme s celou řadou lesníků, přírodovědců, malířů, lidí, kteří mají co říct a chtějí se o své vědomosti podělit. Hodně se zaměřujeme na dřevěné naučné panely, které jsou jednoduše interaktivní, a na učební pomůcky pro environmentální vzdělávání. Tím, že jsme se rozrostli a máme moderní polygrafickou technologii, vymýšlíme další a další výrobky, které už sice ne-

jsou učební pomůcky, ale docela určitě se přírody dotýkají.

3. Co pro Vás osobně les znamená? Jste také vlastníkem lesa? Jak se díváte na práci lesníků?

Vlastníkem lesa bohužel nejsem, ale blízko lesa bydlím. Má roubenka stojí u krásného bukového porostu. Les poskytuje mé rodině závětrí, stín, neskutečnou plejádu vůní, ale i energii v podobě palivového dřeva. Mám dobrý pocit z toho, že nejsme jen návštěvníci, ale skuteční obyvatelé lesa. Z toho také pramení úcta k lesnické profesi, protože lesník je s lesem svázán mnohem víc. Pracuje v něm, tráví v něm mnohem více času, než kdokoliv jiný. Myslím, že nenajdeme povolanejšího člověka, který by měl vyprávět veřejnosti příběh lesa, než je lesník.

Miloše Tomka, zakladatele firmy Lesní svět

Z exkurze na pile Schwaiger a v montážním závodě Thanhofer

Ve dnech 11. a 12. října zorganizovala Regionální organizace SVOL Karlovarského kraje spolu s Plzeňským regionem odbornou exkurzi do pilařské provozovny Sawmill Schwaiger GmbH & Co v Hengersbergu v Německu a v montážním závodě Thanhofer v Kematen am Innbach v Rakousku.

První den na trase Karlovy Vary–Plzeň–Klatovy nastoupili všichni účastníci do autobusu a po lehkém obědě v Železně Rudě jsme v odpoledních hodinách absolvovali zajímavou prohlídku pilařského provozu. Pila Schwaiger s ročním pořezem 1,3 mil. m³ smrkového a jedlového dříví je zároveň největším výrobcem pelet v Německu.

Kromě automatizovaného provozu se všichni nejvíce zajímali o přejímku dříví. V závodě jsou dvě přejímací linky, každá o kapacitě 3000 m³ denně s následným tříděním dle tloušťky sortimentů. Tato kapacita odpovídá dennímu pořezu.

Po prohlídce pily následoval přejezd do rekreačního zařízení Vojenských lesů a statků na Olšině, kde bylo připraveno ubytování a večeře. Večerní program vyplnil Tomáš Dohnanský zajímavou přednáškou o změnách v právních předpisech týkajících se hospodaření v lesích. Poté následovala volná diskuse, které se zúčastnil i jednatel SVOL obchodní Petr Král.

Během přípravy programu exkurze jsme dostali nabídku navští-

vit místo továrny Steyer provoz, kde se na traktory montují lesnické nástavby, což jsme vyhodnotili jako zajímavější a bližší naší praxi. Druhý den jsme po snídani vyrazili do rakouského Kematenu am Innbach do provozu soukromé firmy Ing. Karl Tanhofer GmbH, kde se na traktory různých značek vyrábí a montují certifikované lesnické nástavby. Kromě výroby a montáže lesnických nástaveb jsme byli seznámeni i s dalším výrobním programem společnosti. Za zmínku stojí vzpomínka na opravování různých odlitků jako např. olejové vany pro motory lokomotiv a jiné.

Po skončení prohlídky jsme vyrazili zpět k domovu. Dle vyjádření účastníků exkurzí, se akce vydařila a splnila očekávání. Neméně důležitou součástí této společné akce je však i setkání kolegů z různých končin vlasti a možnost vyměnit si zkušenosti a názory vzájemně mezi sebou.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem zúčastněným za disciplinovanost a přátelské chování.

Ing. Václav Konopík, vedoucí exkurze a předseda KV regionu

Příjezd na pilu Sweiger v Hengersbergu

Návštěva montážní dílny lesnických nástaveb na traktory firmy Tanhofer

PŘEDSTAVUJEME

Ing. Zdeněk Trojan: Les mě přitahoval od dětství

Ředitel příspěvkové organizace Městské lesy Znojmo a člen předsednictva regionu SVOL (Jihomoravský kraj) Ing. Zdeněk Trojan přibližuje svůj vztah k lesnické profesi i názory na dění v oboru.

Od malička mne les a příroda vůbec velmi přitahovaly. Toužil jsem poznávat přírodní zákonitosti, fascinovala mne provázanost, s jakou se vše v přírodě děje. Chtěl jsem se stát součástí těchto dějů i po profesní stránce. Nejdříve myslivost a poté lesnictví bylo přiroze-

ným vyústěním. Cesta k lesnictví vedla oklikou přes stavební fakultu VUT v Brně, nicméně jsem nakonec zakotvil tam, kde je mi nejlépe. Realita je sice trochu odlišná od mých původních naprosto idylických představ, nicméně život bez lesa si nedokážu představit. Mrzí mne například, že často je ze třech pilířů lesnictví, které vnímám jako naprosto rovnocenné (pilíř ekologický, sociální a ekonomický), v podstatě hlavním rozhodujícím pilířem ekonomický. Souhra s ostatními pilíři je upozaděna a deformována, hlavním kritériem jsou číslice v tabulkách.

Představte nám, prosím, majetek Městské lesy Znojmo. O jaké pečujete lesy a s jakým přístupem? Co je pro Vás momentálně největší výzvou?

Majetek lesních pozemků města Znojma, které máme ve správě činí 2500 ha, PLO 33, 2.-4. lesní vegetační stupeň, převažují CHS 45, 43, 47, 23 a 25, etát činil 168 tis. m³. Navýšen na 288 ti-

síc m³, zpracováno 230 tisíc m³, zalesněno 430 ha. Naše lesy jsou smíšené a jsou tvořeny z 70 % jehličnatými a 30 % listnatými dřevinami. Z listnatých dřevin převažuje dub. Původní zastoupení dřevin 36 % smrk, 32 % borovice, 20 % dub. Péče o les spočívá v běžném hospodaření. Největší výzvou momentálně je zdárné vyřešení obnovy a následné péče o nově založené lesní porosty po kůrovcové kalamitě s ohledem na maximální využití přirozeného zmlazení.

Další výzvou je obhajoba lesnictví jako takového. Společnost má často velmi zkrácené představy o lese a v očích veřejnosti je naše povolání nebo lépe řečeno poslání vnímáno často až negativně. Cestu z této situace vidím především v práci s veřejností, včetně školních kolektivů, a to už i předškolního věku. Zdůrazňujeme potřebu trvalého a udržitelného hospodaření, neboť žádný prales nedokáže uspokojit potřebu obnovitelné suroviny. Snažíme se upozornit i na skutečnost, že bez lesnického hospodaření by lesy byly velmi těžce přístupné nebo dokonce

nepřístupné pro sport a rekreaci. Připomínáme, k čemu peníze utřené za dřevo slouží a že všichni návštěvníci z lesa z nich mají užitek.

Přestože je problematika široká, dá se v krátkosti shrnout, co byste uvítal s ohledem na novelu lesního zákona a zákona o myslivosti?

Z pohledu obecního majetku bych uvítal určité uvolnění lesního zákona. Uvolnění ve smyslu zatěžující administrativy, která je spojena se specifickým způsobem hospodaření. Pokud se chceme vydat trochu jinou cestou, nežli je ta obvyklá, je to možné pouze při schvalování nového LHP nebo na základě rozhodnutí příslušného krajského úřadu.

Co se týká zákona o myslivosti, zde bych uvítal pár drobných změn. Vnímám jako potřebné umožnění vytvoření honiteb o rozloze 250 ha, vznik oblastí chovu a v neposlední řadě nemožnost pronájmu státních a obecních honiteb. Zde bych umožnil pouze po-

platkový lov zvěře. Samozřejmostí je celoroční lov zvěře do 2 let věku. Vzhledem ke skutečnosti, že lesy jsou pod stále větším tlakem návštěvnosti, upravil bych obecně pravidla pohybu v krajině. Není výjimkou, že v noci se nám pohybují lidé s čelovkami po lese, zvěř je neustále rušena a tlačena do méně vhodných lokalit.

Jak jste se dostal ke spolupráci se SVOL? V čem si jí nejvíce ceníte a co je typické pro vlastníky z regionu?

Ve spolupráci se SVOL pokračuji po předchozím vedení Městských lesů Znojmo. Cením si komplexnosti a informovanosti. Vlastníci v našem regionu jsou rozmanití, každý majetek je jiný. Nedá se to zobecnit.

PŘÍŠTĚ:

Ing. Jan Zasadil,
Jihočeské katolické lesy s. r. o.,
člen předsednictva Jihočeského regionu SVOL

Zájemci o členství ve SVOL jsou vítáni. Pro další informace se obraťte na naši kancelář v Pelhřimově, nebo navštivte webové stránky www.svol.cz. Sledovat nás můžete na Facebooku, YouTube a na Instagramu. Více o lesích také na našem webu www.kouzlolesa.cz